

Työaika ja palkka – joka jäsenen sopimusopas

Olitpa sitten uusi alalla tai jo konkari, tarkista lukuvuoden aluksi ainakin:

- ▶ Että sinulla on viranhoidomääräys tai työsopimus kirjallisena, ja jos olet määräaikainen, että sille peruste sopimuksessasi
- ▶ Miten palkanmaksusi perusteena olevassa dokumentissa (esim. opettajatietolomake) määritellään tehtäväsi: kelpoisuus, työaika ja lisätehtävät
- ▶ Hinnoittelutunnukseksi tai palkkaluokkasi
- ▶ Palkkalaskelmasi kuukausittain
- ▶ Kuka on luottamusmiehesi

LUE NETISTÄ

www.oaj.fi → Jäsensivuille

SEURAA SOMESSA

#jokuroti

Facebook /oajry

Twitter @oajry

Instagram @oajry

Youtube /oajvideot

Periscope /oajry

Inked.in/oajry

LINKKIVINKKI: www.oaj.fi →
Jäsensivut → Virka- ja
työehtosopimukset →

TÄMÄN OPPAAN teksti kuvaa sopimustulkintojen pääkohtia. On siis syytä huomioida, että poikkeuksia ja yksityiskohtia on paljon. Ne voit tarkistaa OAJ:n jäsen sivuilta, TES-kirjoista tai ole-malla yhteydessä omaan luottamusmieheesi.

LINKKIVINKKI: Tämä tietopaketti ei sisällä opettajien palkkataulukoita. Voimassa olevat ajantasaiset palkat ja palkkiot löytyvät OAJ:n Jäsen sivuilta: www.oaj.fi → Jäsen sivut → Virka- ja työsuhde → Palkka ja palkkausjärjestelmä → Palkat ja palkkiot

JOKU ROTI

Sisältö

Yhteisiä ohjeita.....	4
Peruskoulu ja lukio	15
Peruskoulu	18
Lukio ja aikuislukio.....	21
Yleissivistävän koulun rehtori ja apulaisrehtori	23
Ammatillinen oppilaitos	24
Yksityinen opetusala	26
Yksityinen yleissivistävä oppilaitos	27
Ammatillinen oppilaitos	29
Ammatillinen aikuiskoulutuskeskus.....	29
Ammattikorkeakoulu	30
Musiikkioppilaitos.....	31
Lasten ja nuorten taidekoulut	32
Vapaan sivistystyön oppilaitos.....	33
Kansanopistot	34
Yliopisto	34
Harjoittelukoulujen opetushenkilöstö	37
Varhaiskasvatus.....	38
Kilpailukyksopimus	42
Apua ongelmatilanteissa	46

HUOMIOI

kilpailukyksopimuksen mukaiset työajan lisäykset!

**Ks. myös
KIKY-opas
alkaen s. 42**

Kaikille yhteisiä ohjeita

OPETTAJALLA TARKOITETAAN tässä oppaassa kaikkia kasvatus- ja opetushenkilöstöön kuuluvia viranhaltijoita ja työntekijöitä, ellei siitä ole erikseen mainittu, ja kunnalla tarkoitetaan myös kuntayhtymää. Palvelussuhteella tarkoitetaan sekä virka- että työsuhdetta.

OPETTAJAN TEHTÄVÄT

OPETTAJAN ON hoidettava virka- tai työsuhteeseensa kuuluvat tehtävät asianmukaisesti. Hänen pitää noudattaa säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työjohto- ja valvontamääräyksiä.

Työn hallinnan parantamiseksi työntekijän perustehtävää ja työn painopisteitä tulee käsitellä esimerkiksi kehityskeskusteluissa ja henkilökunnan yhteisissä kokouksissa.

Rehtorin, johtajan ja opettajan työn sisältöä ja tehtäviä ei nykyisin luetella varhaiskasvatusta ja koulutusta koskevassa lainsäädännössä, ammatikorkeakoululainsäädäntöä lukuun ottamatta. Tehtävät määräytyvät työopimuksen tai viranhoidtomääräyksen sekä vakiintuneen käytännön mukaisesti. Yleisesti voi edellyttää, että tehtävä on sellainen, että sen voidaan katsoa kuuluvan esimiehen tai opettajan profession.

Opettajalle kuuluvia tehtäviä

Opettajan tehtävistä ei ole yksityiskohtaisia säädöksiä. Työtehtävät määritellään yleensä tehtäväkuvauksissa eikä hänelle näin ollen voida määrätä mitä tahansa tehtäviä.

Työnkuvaan kuuluvia tehtäviä:

- ▶ Opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ja ohjauksen antaminen
- ▶ Turvallisesta oppimisympäristöstä huolehtiminen
- ▶ Oman opetuksen suunnitteleminen ja arviointi
- ▶ Yhteistyö kotien kanssa
- ▶ Arviointi
- ▶ Kolmiportaiseen tuen antaminen
- ▶ Tukiopetuksen antaminen (perusopetuksessa)
- ▶ Oppilashuoltoon osallistuminen tarvittaessa
- ▶ Toiminnan arviointiin ja kehittämistyöhön osallistuminen

Koulussa opettaja hoitaa omien oppituntien- ja ulkopuolisen aikana tehtäväänsä kuuluvia oppituntien valmistelu-, suunnittelu- ja jälkityötehtäviä. Tänä aikana voi olla mm. yhteissuunnittelutyöaikaan liittyviä tehtäviä sekä erityistehtävien hoitoa. Opettajan velvollisuuksiin ei kuulu mm. toisen opettajan tehtävien hoito, ellei siitä erikseen sovita, paitsi äkillisissä tilanteissa, joissa kelpoista opettajaa ei ole saatavilla.

Työstä, joka ei selkeästi kuulu esimiehen tai opettajan tehtäviin, tulee kieltäytyä. Myöskään sellaista työtä, josta ei makseta virka- tai työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai jota ei lueta työaikaan, ei tarvitse tehdä.

Esimerkki: Lapsen lääkehoidon tukeminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Työnantaja ei voi määrätä opettajaa seuraamaan diabetesta sairastavan oppilaan veren sokeritasoa ja antamaan hänelle tarvittavat insuliinipistokset.

Terveystenhoito ei kuulu opettajan tehtäviin. Kyse on sellaisista terveydenhoitotehtävistä, jotka työnantajan tulee selvittää yhdessä hoitoalan ammattilaisten, kuten kouluterveydenhuollon ja hoitoa tarvitsevien oppilaiden vanhempien kanssa. Eri asia on vakavaan vaaraan joutuneen oppilaan auttaminen, mikä yleisenä lakisääteisenä velvoitteena koskee myös opettajaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa toimintamallin diabetesta sairastavan lapsen koulupäivän aikaisesta hoidosta, jota voi käyttää soveltuvin osin muidenkin sairauksien lääkehoidon tukemiseen. Toimintamallissa todetaan, että koulun opetushenkilökunnan osallistuminen oppilaan koulupäivän aikana tarvitseman lääkehoidon toteuttamisen tukemiseen edellyttää suostumusta. Opettajaa ei voida määrätä lääkehoidon tukijaksi, ellei hän itse halua tähän ryhtyä. Opettajan kelpoisuusvaatimukseen ei kuulu lääkehoidon tai hoitotoimenpiteiden toteuttamiseen valmistavaa peruskoulutusta.

STM:n ohje Turvallisesta lääkehoidosta ja toimintamalli diabetesta sairastavan lapsen koulupäivän aikaisesta hoidosta:

► <http://www.stm.fi>

Esimerkki: Luokan ulkopuolinen työ ammatillisissa oppilaitoksissa

Luokan ulkopuolinen työ korvataan siten, että 1,5 tuntia esimerkiksi suunnittelutyötä oikeuttaa ylituntipalkkioon. Tämä edellyttää määräystä etukäteen ja arviointia siitä, montako tuntia työn tekemiseen tarvitaan.

Työssäoppimisen ohjaustehtävä korvataan lukemalla se opettajan opetusvelvollisuuteen siten, että yhden tunnin työ vastaa yhtä opetusvelvollisuustuntia. Työssäoppimisen ohjaaminen

pitää voida tehdä annetun resurssin puitteissa. Myös tämä edellyttää määräystä ja arviointia siitä, montako tuntia työn tekemiseen tarvitaan.

Esimerkki: Muuttotyö

Opettaja ei ole velvollinen tekemään koulussa tapahtuvia muuttotöitä, joten tehtävästä voi kieltäytyä. Mikäli opettaja haluaa niitä kuitenkin tehdä, tulee tehtävistä ja niiden korvauksesta sopia ennen töiden aloittamista työnantajan kanssa erikseen tehtävällä työ sopimuksella.

TYÖKUORMITUS

TYÖTURVALLISUUSLAIN JA työterveyshuoltolain perusteella voidaan puuttua työn kuormittavuuteen. Työn suunnittelussa, esimerkiksi opetus- ja toimintasuunnitelmia, työvuorolistoja tai lukujärjestyksiä laadittaessa, tulee pyrkiä jakamaan kuormitus tasaisesti. Jos työntekijän todetaan kuormittuvan työssään terveyttä vaarantavalla tavalla, työnantajan on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin saatuaan tiedon asiasta. Työntekijällä on oikeus perustellusta syystä pyytää selvitys työkuormituksestaan. Kuormittavuus kannattaa nostaa esiin työsuojelu- tai yhteistoimintaorganisaatiossa. Työpaikalla tulee olla selkeä toimintamalli, miten henkilön ylikuormittumista mitataan ja miten asiaa selvitetään työpaikalla.

Työt tulee jakaa oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti henkilöstöä kuunnellen.

PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

PALKKA JA palkkauksen eri elementit ovat keskeisiä palvelussuhteen ehtoja. Hyvä palkkausjärjestelmä tukee toimintaa, vaikuttaa myönteisesti organisaation tavoitteiden saavuttamiseen ja on osa johtamista. Palkkausta järjestelmällisesti kehittämällä voidaan edistää työnantajan toiminnan tuloksellisuutta ja motivoida henkilökuntaa. Palkkausjärjestelmät pohjautuvat paikallisiin arviointijärjestelmiin.

Tehtäväkohtainen palkka

Peruspalkat on määritelty tehtävittäin. Peruspalkat ilmoitetaan palkkataulukossa hinnoittelutunnuksittain. Eri hinnoittelutunnukset muodostuvat tutkinnon, kelpoisuuden ja tehtävänimikkeen perusteella.

Tehtäväkohtaista palkkaa päätettäessä on otettava huomioon tehtävien vaativuus. Tehtäväkohtainen palkka on osa varsinaista palkkaa. Tehtäväkohtaista palkkaa voi alentaa vain, jos tehtävien vaativuus laskee olennaisesti.

Vaativa tehtävä tulee huomioida palkassa

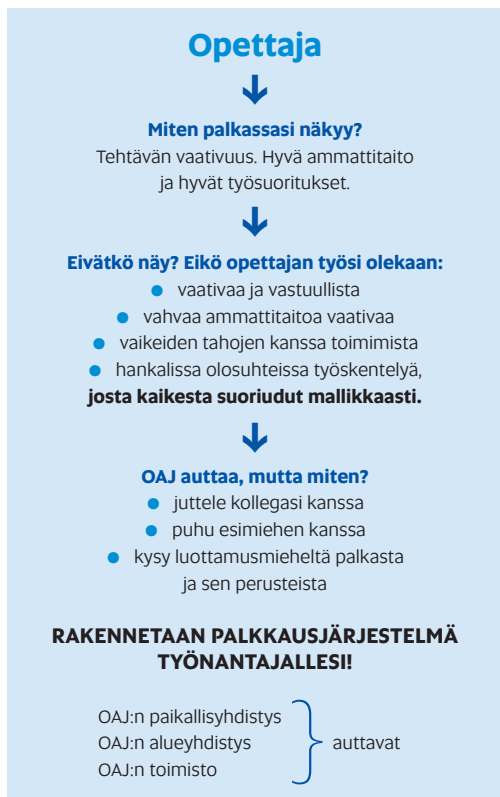
Tehtävien vaativuuden objektiivinen arviointi edellyttää paikallista palkkausjärjestelmää. Palkkausjärjestelmän tavoitteena on motivoida henkilöstöä hyvin työsuorituksiin, pitää kunta-alan ja muutenkin opetusalan palkat kilpailukykyisinä ja edistää toiminnan tuloksellisuutta. Tavoitteeseen pyritään oikeudenmukaisella palkalla, jonka perusteena ovat tehtävien vaativuus, työkokemus, henkilökohtainen ammatinhallinta ja työsuoritukset sekä työyksikön tuloksellisuus.

Arvioinnissa ei vertailla eri opettajaryhmiä keskenään vaan arviointi tehdään hinnoittelutunnuksittain ja/tai ammattinimikkeittäin. Tavoitteena on, että samaan ryhmään kuuluvien tehtäväkohtaiset palkat ovat tehtävän vaativuuden edellyttämässä suhteessa toisiinsa. Järjestelmässä ei siis arvioida henkilökohtaista osaamista.

Tehtävien vaativuutta arvioitaessa otetaan huomioon:

- ▶ työn edellyttämä osaaminen (tiedot, taidot, harkinta)
- ▶ työn vaikutukset ja vastuu (laajuus, pysyvyys, johtaminen ja vaikutukset toimintaedellytyksiin)
- ▶ työn edellyttämät yhteistyötaidot (vuoro-vaikutus, ihmissuhdevaatimukset)
- ▶ työolosuhteet (tavanomaisesta poikkeavat työolosuhteet, ei työsuojelutoimenpitein poistettavissa).

Tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmä koskee koko opetushenkilöstöä varhaiskasvatuksessa, yleissivistävissä kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, musiikkioppilaitoksissa sekä taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Järjestelmää käytetään soveltuvin osin myös ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa.

PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

Henkilökohtainen lisä

Työntekijälle voidaan maksaa varsinaiseen palkkaan kuuluvaa henkilökohtaista lisää. Lisä maksetaan yleensä työsuorituksen arvioinnin perusteella. Lisän perusteena ovat henkilön ammatinhallinta, henkilökohtainen työsuoritus sekä muut paikallisesti määritellyt henkilökohtaiset taidot.

Työnantajan ja henkilöstön edustajat määrittelevät paikallisesti yhdessä henkilökohtaisen lisän yleiset maksamisperusteet. Henkilökohtaisia lisiä maksettaessa on eri työntekijäryhmiä kohdeltava tasapuolisesti.

Lisän myöntämisen ja muuttamisen pitää perustua henkilön työsuorituksen arviointiin, joka voidaan tehdä esimerkiksi vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä. Henkilökohtaisen lisän maksamisen perustelut on annettava pyydettäessä. Toistaiseksi myönnetty henkilökohtainen lisä on mahdollista alentaa tai poistaa vain jos työsuoritus oleellisesti laskee.

Kun työvuosia ja työkokemusta kertyy

Vuosisidonnainen lisä, työkokemuslisä ja palveluslisä perustuvat työkokemukseen. Lisään oikeuttavaan palvelusaikaan luetaan kaikki päätoimiseksi katsottava palvelu seuraavin ehdoin:

- ▶ vähintään 30 kalenteripäivän tai täyden kuukauden työ
- ▶ vähintään 18 vuoden ikä
- ▶ opetusalan työ
- ▶ yrittäjän työ, josta olennaista hyötyä nykyisissä tehtävissä yhteensä enintään viisi vuotta
- ▶ muu työ, josta on olennaista hyötyä nykyisissä tehtävissä (työnantajan harkinnan mukaan)

Muista hakea ensimmäinen vuosisidonnainen lisä/työkokemuslisä kirjallisesti!

Oikeus vuosisidonnaiseen lisään tai työkokemukselliseen alkaa palvelusajan täyttymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Lisä on haettava viimeistään kahden vuoden kuluessa siitä, kun oikeus lisään on syntynyt ja sitä maksetaan takautuvasti vuoden ajalta.

Voit tarkistaa itseäsi koskevat korostusprosentit ja vuodet OAJ:n verkkosivuilta.

MYÖS OPETUSALALLA LISÄTYÖT TULEE KORVATA

OPETTAJALLE MÄÄRÄTTY projekti-, suunnittelu- tai kehittämistyö, jonka tekemiseen yhteissuunnittelutyön, koulukohtaisen lisätehtävän ja opettajatöypäivien tuoma resurssi ei riitä, tulee korvata muulla tavoin.

Ennen kuin työnantaja määrää opettajalle lisätyön, opettajan ja työnantajan täytyy yhdessä arvioida työn laajuus, painopisteet sekä työhön tarvittava aika.

Lisätyön korvaaminen edellyttää erillistä määräraha-avausta. Määrärahoja lisätyön korvaamiseen ei siis saa ottaa tuntiresurssista suurentamalla ryhmäkokoja tai vähentämällä lähiopetusta.

Kertapalkkio

Työntekijälle voidaan maksaa kertapalkkio jos kunnan asianomainen viranomais harkitsee sen suorittamisen perustelluksi. Kertapalkkiota voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun työnantaja haluaa palkita yksilöä tai ryhmää.

Ylituntipalkkio

Ylituntipalkkio lasketaan viran tehtäväkohtaisen palkan ja opetusvelvollisuuden perusteella. Ylituntipalkkioon eivät vaikuta vuosisidonnainen tai henkilökohtainen lisä eivätkä muut erikseen liitteissä mainitut palkkatekijät.

Opettajan ylituntipalkkion suuruus kuukaudesta eli vuosiviikkoylituntipalkkio lasketaan kertomalla tehtäväkohtainen palkka luvulla 0,83. Tulo jaetaan huojentamattomalla opetusvelvollisuudella.

Yhden yksittäisen ylitunnin hinta eli kertatuntipalkkio saadaan siten, että vuosiviikkoylituntipalkkio kuukaudessa muutetaan vuotuiseksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla saatu tulo koulun tai oppilaitoksen opetustyöviikkojen lukumäärällä. Peruskoulussa, lukiossa ja ammatillisella perusteella opetustyöviikkoja on 38, aikuislukiossa 33 ja musiikkioppilaitoksessa 35. Kertatuntipalkkio sisältää myös koulun loma-aikojen palkkaosuuden.

Koulu- ja kuntakohtainen lisätehtävä

Koulu- tai oppilaitoskohtaisen opetuksen kehittämiseen, suunnitteluun tai hallintoon liittyvästä erikseen määrätystä tehtävästä maksetaan opettajalle korvaus, jonka työnantaja vahvistaa palkkaliitteestä.

Peruskoulussa koulukohtainen rahamäärä määräytyy palkkaperusteryhmien lukumäärän mukaan.

Määräaikaisesti LV 2016–2017 voimassa: Koulukohtaisesti laskettava rahamäärä voidaan työnantajan harkinnan mukaan perustellusta syystä käyttää osin myös kuntakohtaisesti. Peruskouluisa koulukohtaisesti tulee kuitenkin käyttää vähintään 70 % rahamäärästä, lukioissa kuten aiemmin. Koulukohtaisen osuuden pienentäminen edellyttää yhteydenottoa pääluottamusmieheen, joka neuvottelee asiasta. Aikuislukion lisätehtäväkorvauksen maksaminen sen sijaan on harkinnanvaraista.

KUN TARVITAAN SIAISTA

OPETTAJAN POISSAOLON ajaksi tarvitaan sijainen, jotta koulutuslainsäädännössä säädettyt oppilaiden ja opiskelijoiden oikeudet sekä muiden opettajien työssäjaksaminen voidaan turvata. Varhaiskasvatushenkilöstöstä on tarkat henkilöstömitoitustamääräykset, joita pitää noudattaa. Sijaiskielto voi johtaa lainvastaisiin opetusjärjestelyihin. Oppilaan ja opiskelijan tulee saada opetussuunnitelman mukaista opetusta jokaisena koulupäivänä opetussuunnitelman perusteiden ja kyseistä oppilaitosta koskevan lainsäädännön perusteella. Samoin oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön.

Virka ja työvapaa sijaisuusjärjestelyt kuuluvat työnantajan tehtäväksi. Yleensä tämä tehtävä kuuluu lähiesimiehelle.

Virka- tai työvapaalla oleva työntekijä ei ole työnantajan käytettävissä eikä hoida tehtäviään.

Työnantaja ei voi määrätä kenellekään tavanomaista enempää työtehtäviä virka- ja työvapaa edeltävillä viikoilla. Vapaata haetaan yleensä etukäteen ja sen myöntäminen edellyttää hakemusta, poikkeuksena esimerkiksi sairausloman hakeminen ja myöntäminen.

Jos sijaista ei esimerkiksi opettajan äkillisen sairastumisen takia heti löydy, voidaan koulun muu opettaja määrätä suostumuksellaan huolehtimaan poissaolevan opettajan luokasta oman oppituntinsa tai muun palkatun tehtävän kanssa samanaikaisesti. Erityisesti on huomattava, että tällaisen oman viran ohessa määräyksen voi antaa vain silloin, jos kahden luokan yhtäaikainen hoitaminen on työsuojelumääräykset huomioon ottaen mahdollista. Viimeinen vaihtoehto on jättää oppitunti pitämättä. Peruskoulun oppilaita ei voi jättää kesken koulupäivän valvomatta.

Työnantajan velvollisuus on perehdyttää sijainen koulun käytänteisiin ja turvallisuusohjeisiin. Etukäteen on sovittava virkavapaan aikana pidettävän kokeen korjaamisesta ja siitä johtuvista mahdollisista palkkioista. Työnantaja vastaa siitä, että sijainen noudattaa opetussuunnitelmaa.

Sijaisen palkka oppilaitoksessa

Sijaisen palvelussuhteen kestäessä enintään viisi koulun työpäivää maksetaan hänelle tuntipalkkio tuntiopettajia koskevien palkkioperusteiden mukaan. Tuntipalkkioon ei makseta vuosisidonnaista lisää eikä henkilökohtaista lisää. Lukion lyhytaikaiselle sijaiselle ei makseta kerroin- tai lukioresurssitunteja. Jos sijaisuus kestää yli viisi koulun työpäivää, maksetaan palkka ensimmäisestä sijaisuuspäivästä alkaen päiväpalkkana.

KESÄAIKA, LOMAT JA KORVAUKSET

SUURI OSA opettajista on opetusvelvollisuustyöajassa tai vuosityöajassa, jolloin he eivät kuulu vuosilomamääräysten tai vuosilomalain piiriin.

Oikeus vuosilomaan

Varhaiskasvatuksen opettajilla ja johtajilla, rehtoreilla ja apulaisrehtorinviran haltijoilla, sosiaali- ja terveysalan-, metsä- ja puutalousoppilaitosten opettajilla, ammatillisten oppilaitosten aikuis- ja koulutusjohtajilla ja opinto-ohjaajilla, merenkulkuoppilaitosten laboratorioinsinööreillä ja kansanopistojen opettajilla, joiden työaika määräytyy vaihtoehdon 2 mukaan, on oikeus vuosilomaan.

Vuosilomapäivien kertyminen perustuu palvelussuhteen kestoon ja aikaisempaan työkokemukseen. Lomanmääräytymisvuosi alkaa 1.4. ja päättyy seuraavan vuoden 31.3.

Jos sairastut kesällä, katso oppaan s. 11.

Laskennallinen vuosiloma

Opetusvelvollisuustyöaikajärjestelmään ei kuulu vuosilomaoikeutta. Siinä opettajan työ rytmittyy opetustyöaikaan ja opetustyöajan keskeytyksiin eli koulun loma-aikoihin. Sen sijaan opettajilla on ns. laskennallinen vuosiloma, joka vaikuttaa muun muassa sairausvakuutuslain mukaisten päivärahojen maksamiseen laskennallisen vuosiloman ajalta työnantajan sijasta suoraan opettajalle itselleen.

Lomarahaa

LOMARAHAA MAKSETAAN elokuun palkanmaksun yhteydessä, ellei paikallisesti toisin sovita. Lomarahaa maksetaan myös palvelussuhteen päätyessä. Sivutoimisille tuntiopettajille ei makseta lomarahaa. Lomarahan suuruus lasketaan heinäkuun varsinaisesta palkasta.

Yksittäinen työntekijä ei voi sopia lomarahan vaihtamisesta vapaaksi. Vain pääluottamusmiehellä on oikeus neuvotella asiasta. JUKO ja OAJ eivät anna tähän valtuutusta.

Kaikilta kunnan tai kuntayhtymän tai valtion palveluksessa olevilta työntekijöiltä leikataan lomarahasta 30 prosenttia vuosina 2017, 2018 ja 2019. Lomarahaleikkaus ei koske yksityisen sektorin työntekijöitä.

KIKY: Kaikilta kunnan, kuntayhtymän tai valtion palveluksessa olevilta työntekijöiltä leikataan lomarahasta 30 prosenttia vuosina 2017, 2018 ja 2019. Lomarahaleikkaus ei koske yksityisen sektorin työntekijöitä.

KUN TARVITSET VAPAUTUSTA TYÖSTÄ

Ota yhteyttä luottamusmieheen aina ennen kuin haet virkavapaa, jotta vältät turhat palkanmenetykset.

Palkalliset virka- ja työvapaat

- ▶ Sairausloma, palkallinen 60 kalenteripäivää vuodessa
- ▶ Äitiysvapaa, palkallinen 72 arkipäivää
- ▶ Isyysvapaa, palkallinen 6 päivää
- ▶ Tilapäinen hoitovapaa, 3 kalenteripäivää palkallisena kunnalla
- ▶ Reservin kertausharjoitus ja väestönsuojelukoulutus
- ▶ 50- ja 60-vuotispäivä
- ▶ Oma vihkiäispäivä tai parisuhteen rekisteröinti
- ▶ Lähiomaisen hautajaispäivä
- ▶ Kutsuntapäivä
- ▶ Työnantajan määräämä terveydenhoidollinen tutkimus
- ▶ Välttämätön lääkärissä tai lääkärin määräämässä tutkimuksessa käynti

Palkattomat virka- ja työvapaat

- ▶ Isyysvapaa (kuitenkin 6 päivää palkallista)
- ▶ Vanhempainvapaa
- ▶ Erityisäitiysvapaa
- ▶ Hoitovapaa ja osittainen hoitovapaa
- ▶ Poissaolo pakottavista perhesyistä
- ▶ Poissaolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi
- ▶ Opintovapaa
- ▶ Useimmat harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat (mm. vuorotteluvapaa)

Jos sairastun

Työnantajan pitää laatia ohjeet siitä, miten toimitaan, kun sairastutaan. Työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa sairastumisestaan työnantajalle. Työnantajalla on oikeus pyytää sairaustodistusta jo ensimmäisestä poissaolopäivästä. Työnantajalla on myös oikeus edellyttää, että sairaustodistus on työterveyshuollon lääkäriltä. Sairauslomalla ei pidä tehdä töitä. Työnantaja voi edellyttää työntekijältä todistusta ensimmäisestä päivästä lähtien ilman erityistä syytä, edellyttäen että se perustuu yhteiseen ohjeeseen ja koskee työnantajan kaikkia työntekijöitä.

Tiesitkö, että sinulla on oikeus sairauspäivärahaan, äitiysrahaan, vanhempainrahaan, määräaikaiseen kuntoutustukeen ja kuntoutusrahaan laskennallisen vuosiloman ajalta riippumatta siitä, oletko hakenut virkavapaata vai et.

Sairausloma-ajan palkka

Edellytyksenä palkan saamiselle sairauden ajalta on, että palvelussuhde kunnalla on välittömästi ennen sairauslomaa jatkunut vähintään 60 kalenteripäivää. Jos palvelussuhde on kestänyt lyhemmän ajan, opettajalla on oikeus saman kalenterivuoden aikana saada sairausloman ajalta varsinainen palkkansa 14 kalenteripäivän ajalta, minkä jälkeen ei suoriteta mitään palkkaetuja. Palkan maksaminen edellyttää lisäksi, että opettajan virantoimitus tai työsuhte on jo tosiasiallisesti alkanut eli opettaja on ollut työssä työpaikalla ennen sairastumistaan.

Sairausloma-ajan palkka korvataan sivutoimille tuntiopettajille tietyin edellytyksin kunnalla ja musiikkioppilaitoksissa, mutta pääsääntöisesti sivutoimisille tuntiopettajille maksetaan palkkio ainoastaan pidetyiltä tunneilta.

Sairausloma-ajan palkkaa maksetaan kuitenkin kaikille 9 päivältä, jos palvelussuhde on kestänyt yli 60 päivää.

Samana kalenterivuoden aikana on oikeus saada sairausloman ajalta täysi palkka 60 kalenteripäivän ajalta ja sen jälkeen kaksi kolmasosaa 120 kalenteripäivän ajalta. Lisäksi voidaan harkinnan perusteella maksaa enintään kaksi kolmasosaa palkasta enintään 185 kalenteripäivän ajalta.

Jos sairaus johtaa eläkkeelle jäämiseen tai määräaikaisen kuntoutustuen saamiseen, oikeus sairausajan palkkaan päättyy 180 kalenteripäivän jälkeen, vaikka kalenterivuosi olisi vaihtunut. Näissä tapauksissa ota aina yhteys luottamusmieheen.

Jos sairastun kesällä

Suuri osa opettajista on opetusvelvollisuuteen tai vuositunteihin perustuvassa työaikajärjestelmässä, johon ei kuulu vuosilomaoikeutta. Heidän ei ole mahdollista siirtää sairautensa takia ”kesälomaansa” pidettäväksi myöhemmin. Sen tähden opettajien ei ole pakko hakea sairauslomaa opilaitoksen kesäkeskeytysajaksi, vaikka he olisivat silloin työkyvyttömiä ja heillä olisi oikeus sairauspäivärahaan.

Laskennallisen vuosiloman päiviä ei lasketa sairausloman, työtapaturman, ammattitaudin eikä eläketapahtumaan tai kuntoutukseen johtavan sairauden palkallisten sairauspäivien lukumäärään. Sen sijaan sairauspäiviksi lasketaan laskennallisen vuosiloman ulkopuolelle jäävät sellaiset päivät, joiksi opettaja ei ole hakenut virkavapautta, jos virkavapaa on alkanut ennen kesäkeskeytyksen alkua ja jatkuu sen päättyttyä.

Jos opettaja, jolla on vuosilomaoikeus, on vuosiloman alkaessa tai sen aikana sairauden, synnytyksen tai tapaturman vuoksi työkyvytön, siirretään työkyvyttömyysajalle sijoittuvat vuosilomapäivät myöhäisempään ajankohtaan, jos viranhaltija tai työntekijä pyytää siirtoa ilman aiheetonta viivytystä ja mikäli mahdollista ennen loman alkua. Yksityisissä päiväkodeissa vuosiloman aikana sairastuttaessa lomapäivät siirtyvät 6 päivän omavastuuajan jälkeen.

Sairausvakuutuslain mukainen päiväraha

Työnantaja saa sairausloman ajalta maksamaan-
sa palkkaa vastaavan osan sairausvakuutuslain
mukaisesta päivärahasta. Kun palkanmaksu lop-
puu, ole yhteydessä Kelaan tarkistaaksesi, kuinka
pitkän ajan voit saada sairauspäivärahaa.

► www.kela.fi

Äitiysvapaa

Äitiysvapaan pituus on vähintään 72 arkipäivää.
Äidillä on oikeus saada äitiysvapaan 72 ensim-
mäiseltä arkipäivältä täysi palkka, jos hän on ol-
lut saman kunnan palveluksessa välittömästi
ennen äitiysvapaan alkamista vähintään kaksi
kuukautta, hakenut äitiysvapaata viimeistään
kaksi kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista
ja esittänyt työnantajalle lääkärin tai terveystes-
tikuksen antaman sairausvakuutuslaissa tarkoite-
tun todistuksen raskauden kestosta ja lasketus-
ta synnytyksajasta.

Isyysvapaa

Isällä tai uuden avioliittolain myötä muilla lap-
sen läheisillä voi olla oikeus saada varsinainen
palkkansa isyysvapaansa kuudelta ensimmäi-
seltä arkipäivältä edellisessä kappaleessa mai-
nituin edellytyksin. Tämän lisäksi on mahdolli-
sta saada palkatonta isyysvapaata 48 arkipäivää.

Kun lapsi sairastuu

Kun alle 10-vuotias tai vammaisen lapsi sairas-
tuu äkillisesti, on lapsen vanhemmalla, huolta-
jalla tai samassa taloudessa vakituisesti asuval-
la oikeus saada tilapäistä hoitovapaata lapsen
hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi enintään
4 työpäivää. Oikeus vapaaseen on lapsi ja sairau-
skohtainen. Vanhemmat voivat jakaa tilapäisen
hoitovapaan 4 päivää.

Tilapäiseltä hoitovapaalta maksetaan palkka
enintään 3 peräkkäiseltä kalenteri- tai työpäiväl-
tä lapsen sairastumisesta lukien. Jos siis lapsen
ensimmäinen sairauspäivä on perjantai, palkal-
lisia päiviä ovat perjantai, lauantai ja sunnuntai.
Vapaata voi pitää täydet 4 työpäivää, jolloin maa-
nantai, tiistai ja keskiviikko ovat palkattomia.

Päätoimisella tuntiopettajalla ja määräaikai-
sella opettajalla on oikeus 3 palkalliseen hoito-
päivään, jos palvelussuhde on kestänyt vähin-
tään 60 kalenteripäivää.

Jos lapsi joutuu äkillisenkin sairauden takia
sairaalaan, katsotaan, että lapsen hoito on
järjestetty sairaalassa eikä vanhemmilla ole oi-
keutta palkalliseen virkavapauteen. Etukäteen
tiedossa oleva lapsen sairaalaan hoito tai lääkäri-
käynti ei täytä tilapäisen hoitovapaan edel-
lytyksiä. Näissä tapauksissa vanhemmilla on oi-
keus palkattomaan poissaoloon pakottavista
perhesyistä.

Lääkärissä ja tutkimuksissa käynnit työajalla

Lääkärissä tai tutkimuksissa käynti on palkallista
vain, jos viranhaltija tai työntekijä on työnanta-
jan määräämässä terveydenhoidollisessa tutki-
muksessa, jatkotutkimuksessa tai tarkastuksessa
tai tehtävän hoidon edellyttämässä lakimääräi-
sessä tarkastuksessa. Samoin jos viranhaltija on
joutunut todellisen tarpeen niin vaatiessa lääkä-
rin määräämään tutkimukseen tai synnytystä
edeltäviin lääketieteellisiin tutkimuksiin tai lää-
kärintarkastukseen, joka on välttämätön sairaus-
vakuutuslain mukaisen äitiysrahan saamiseksi.
Tutkimukseen on todellinen tarve, jos sitä ei
voida tehdä työajan ulkopuolella tai jos on kyse
äkillisestä tutkimustarpeesta. Palkallinen tutki-
musaika ei koske oma-aloitteista lääkärisä ja
hoidossa käyntiä eikä useamman päivän kestä-
viä tutkimuksia eikä tutkimuksia, jotka on teh-
ty viranhaltijan oma-aloitteisen lääkärisäkäyn-
nin yhteydessä.

PALKATTOMAT VIRKA- JA TYÖVAPAAT

JOS SUUNNITTELET palkattoman virkavapaan anomista ennen koulun lyhyttä loma-aikaa (syys-, joulu-, urheilu- tai pääsiäisloma) selvitä loma-ajan palkka oikeutesi kunnan luottamusmieheltä. Jos kunnan opettaja on ollut palkattomalla virkavapaalla ennen koulun lyhytaikaista lomaa eikä ole hakenut vapaata koulun tai oppilaitoksen loma-ajaksi (syys-, joulu-, urheilu- ja pääsiäisloma), hänellä ei ole oikeutta loma-ajan palkkaan. Määräyksellä turvataan sijaiselle palkka myös loman ajalta. Tämä ei koske yksityistä opetusala.

Perhevapaat ja hoitovapaa

Palkattomat perhevapaat eivät ole harkinnanvaraisia virkavapaita. Niiden hakemista ja myöntämistä määrittävät määräykset ja säännökset. Vanhemmilla on oikeus itse valita palkattomien perhevapaiden alkamis- ja päättymisajankohdat, jos he noudattavat niiden hakemista, pituutta ja jaksottamista koskevia säädöksiä ja määräyksiä. Hoitovapaata on oikeus saada siihen saakka, kun lapsi täyttää kolme vuotta. Alle kouluikäisen otolapsen vanhemmat voivat olla hoitovapaalla siihen saakka, kun lapsi täyttää 3 vuotta tai niin kauan, että lapseksi ottamisesta on kulunut 2 vuotta. Perhevapaita on haettava yleensä viimeistään 2 kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista. Virkasuhteisten on haettava virkavapaita kirjallisesti ja työsuhteisten on todisteellisesti ilmoitettava työnantajalle työvapaasta.

Jos opettajalla ei ole oikeutta vuosilomaan, hänen ei tarvitse hakea virkavapaata kesäkeskeytysajaksi.

Osittainen hoitovapaa

Osittaista hoitovapaata voi saada siihen saakka, kun peruskoulussa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen kolmas lukuvuosi päättyy. Osittaista hoitovapaata pitää hakea viimeistään 2 kuukautta ennen aiottua vapaan aloittamista. Vapaan pitämisestä ja pituudesta sovitaan työnantajan kanssa.

Opetusvelvollisuustyöajassa olevien osittainen hoitovapaa toteutetaan siten kuin työnantaja ja työntekijä siitä sopivat. Sopimus kannattaa tehdä kirjallisena. Jos sopimukseen ei päästä, opettajan opetustuntimääräksi vahvistetaan keskimäärin 18 tuntia viikossa. Kokonaistyöaikaa noudattavalle opettajalle osittainen hoitovapaa myönnetään samassa suhteessa opetustunneista ja muusta työajasta kuin mitä nämä työajan osat ovat viikoittaisesta kokonaistyöajasta.

Tilapäinen poissaolo pakottavista perhesyistä

Viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus tilapäiseen poissaoloon työstä, jos hänen läsnäolonsa on välttämätöntä perhettä kohdanneen sairaudesta tai onnettomuudesta johtuvan ennalta arvaamattoman ja pakottavan syyn vuoksi. Tällöin virkavapaus on palkatonta. Kela voi maksaa erityishoitorahaa.

Kun perheesi tarvitsee sinua

Työsopimuslaissa on määräys, jossa säädetään työstä poissaolosta perheenjäsenen hoitamiseksi. Tämä perhevapaa on tilanteisiin, joissa työntekijän perheenjäsen tarvitsee apua jokapäiväisissä toiminnoissa. Säädestä sovelletaan työsuhteisten henkilöiden lisäksi myös kunnan viranhaltijoihin, koska heidän perhevapaansa määräytyvät työ-sopimuslain säännösten perusteella.

Kun haluat opiskella

Opintovapaata voi pitää enintään kaksi vuotta viiden vuoden aikana, kun päätoiminen palvelussuhde on kestänyt yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään vuoden. Jos palvelussuhde on kestänyt vähintään kolme kuukautta, henkilöllä on oikeus enintään viiden päivän opintovapaaseen. Vapaan voi käyttää yhdessä tai useammassa jaksossa. Opintovapaalla oleva voi saada aikuiskoulutustukea, jonka myöntää ja maksaa Koulutusrahasto. Tuen kestoajan ja määrän voi laskea Koulutusrahaston laskureilla.

- ▶ www.koulutusrahasto.fi

Vuorotteluvapaa – kun tarvitset pidempää irtiottoa

Vuorotteluvapaa on harkinnanvarainen virkavapaa, joten sen saamisen ehdoista kannattaa kysyä omalta luottamusmiehiltä tai esimieheltä. Vuorotteluvapaan ehdoista, saamisen edellytyksistä, jaksottamisesta ja muista yksityiskohdista löytyy tietoa mm. OAJ:n Jäsensivuilta, Opettajien työttömyyskassan kotisivuilta tai työ- ja elinkeinoministeriön kotisivuilta.

- ▶ www.opetk.fi
- ▶ www.te-palvelut.fi
- ▶ www.tem.fi

Harkinnanvarainen virka- ja työvapaa

Harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan myöntäminen ei ole itsestäänselvyys. Työnantaja myöntää vapaan anomuksesta. Kysy siis aina asiaa ensin esimieheltäsi. Jos haluat vapaata jostain muusta kuin aiemmin mainituista syistä, työnantajalla on oikeus harkita, maksetaanko vapaan ajalta palkkaa vai ei. Työnantaja harkitsee myös, myönnetäänkö vapaata ylipäättään.

Henkilöstöä tulee kohdella tasapuolisesti. Siksi harkinnanvaraisten virka- ja työvapaiden myöntämisen periaatteista sovitaan työnantajan ja henkilöstön edustajan kesken yhteistoiminnassa.

Periaatteiden tulee olla koko henkilöstön tiedossa. Harkinnanvarainen virkavapaa myönnetään hakemuksen mukaan tai hylätään. Jos työnantaja pitää mahdollisena myöntää virkavapaa haettua lyhempanä tai pidempänä, pitää henkilön tehdä uusi hakemus tai antaa kirjallinen suostumus muuksi ajaksi myönnettävään virkavapaaseen.

Peruskoulu ja lukion yhteiset

TYÖAIKA

Lukuvuoden pituus

Peruskoulun lukuvuosi alkaa 1. elokuuta ja päättyy 31. heinäkuuta. Lukuvuodessa on 190 työpäivää. Lukuvuoden työpäivistä vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuvat itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä. Lukuvuoden koulutyö päätetään viikon 22 viimeisenä arkipäivänä.

Työnantajan määrättävissä oleva opettajan työaika tulee sijoittaa siten, että opettajalle annetaan esimerkiksi syys-, joulu- ja urheiluloma sekä kesällä entistä vastaava vapaa-aika opetuksesta ja muusta opettajan työstä.

Oppitunnin pituus

Perusopetusasetuksen mukaan oppitunnin pituus on 60 minuuttia, josta opetukseen tulee käyttää peruskoulussa tuntia kohti vähintään 45 minuuttia. Opetukseen käytettävä aika jaetaan tarkoituksenmukaisiksi opetusjaksoiksi. Lukiossa ja aikuislukiossa on edelleen noudatettava oppilaitoksessa vakiintunutta käytäntöä, joka oli voimassa ennen 1.1.1999. Lukion oppitunti kestää yleensä 45 minuuttia. Aikuislukion oppitunnin pituus on 40 minuuttia. Jos kuitenkin luottamusmiehen kanssa erikseen sovitaan lukion tai aikuislukion opetukseen käytettävän ajan ja välituntien järjestämisestä vakiintuneesta käytännöstä poikkeavalla tavalla, se ei saa johtaa opettajien työpäivän pitenemiseen eikä siihen, että yhdistettyjen välituntien aikana teetetään muuta työtä.

Luku- ja työjärjestyksiä ja vuosi-suunnitelmia tehtäessä on syytä huomioida, että työajoista ei voi sopia paikallisesti.

Opettajatyöpäivät

Veso- eli suunnittelu- ja koulutuspäivät

Peruskoulun, lukion ja aikuislukion toistaiseksi otetulla opettajalla ja vähintään lukuvuoden työajaksi otetulla määräaikaisella opettajalla on velvollisuus osallistua lukuvuoden aikana kolmeen kuusi tuntia kestävään suunnittelu- ja koulutus työpäivään eli ns. veso-päivään. Yksi päivästä voidaan jakaa pidettäväksi kahtena eri tilaisuutena, joiden yhteispituus on kuusi tuntia. On myös mahdollista sopia työnantajan kanssa veso-päivän korvaamisesta muulla vastaavalla koulutuksella. Jos päätoimisen opettajan palvelussuhde, esimerkiksi sijaisuus, kestää vain osan lukuvuoden työajasta, hänellä ei ole osallistumisvelvollisuutta, ei myöskään sivutoimisella tuntiopettajalla. Jos opettaja on osittaisella hoitovapaalla, osa-aikaeläkkeellä tai muuten osittaisella virkavapaalla, veso-päiviin osallistutaan samassa suhteessa kuin työaika on täydestä työajasta. Opetusvelvollisuus vastaa täyttä työaika.

Kehittämispäivät

Veso-päivien lisäksi työnantaja voi määrätä opettajan osallistumaan enintään kahteen kuuden tunnin pituiseen suunnittelu-, koulutus- ja työyhteisön kehittämispäivään lukuvuodessa. Päivät on sijoitettava välittömästi lukukauden työajan päättymisen tai alkamisen yhteyteen. Kehittämistyöpäivästä opettajalle maksetaan päiväpalkka.

KIKY-työaika

12 tuntia voidaan käyttää opinto- ja suunnittelutyöhön tai muuhun opettajatyöhön oppilastyöpäivinä pidettävänä tilaisuuksina. Perustellusta syystä tästä työajasta voidaan määrätä pidettäväksi korkeintaan yksi kokonainen kuuden tunnin päivä, joka on pidettävä oppilastyövuoden aikana lauantaipäivänä.

Muu henkilöstökoulutus

Kunta-alan henkilöstökoulutuksesta on sovittu koulutus sopimuksessa. Sen mukaan täydennyskoulutukseen osallistuvalla henkilöllä maksettavat koulutusajan palkka ja kustannusten korvaukset riippuvat siitä, miten tarpeellisenä kuntatyönantaja pitää koulutusta. Jos koulutusta pidetään henkilön virka- tai työtehtävien kannalta välttämättömänä, henkilö vapautetaan normaaleista tehtävistään ja määrätään osallistumaan koulutukseen virkamatkana. Opettajalle maksetaan koulutuksen ajalta normaali palkka.

Opetusvelvollisuuteen perustuvassa työaikajärjestelmässä oleva opettaja ei ole velvollinen osallistumaan veso-päivien lisäksi muuhun kuin työjärjestyksen mukaisten tuntien aikaiseen koulutukseen. Muu koulutus tapahtuu opettajan omalla ajalla. Kokonaistyöaikaa tai vuositunteihin perustuvaa työaikaa noudattavien opettajien koulutukseen käytetty aika luetaan vuositunteihin.

Määräaikaisen opettajan lomapäiväkorvaus

OAJ on neuvotellut lomapäiväkorvauksen kokoluokituksen työajan palveluksessa olleelle määräaikaiselle päätoimiselle opettajalle, jolla ei ole oikeutta vuosilomaan. Palvelussuhteen päätyessä maksetaan lomapäiväkorvauksena kahden päivän varsinainen palkka jokaista palvelussuhteeseen sisältyvää lomanmääräytymiskuukautta kohden. Lomapäiväkorvausta vähentävät palvelussuhteeseen sisältyvät kesäkeskeytyspäivät.

Lukuvuoden työaikaa lyhemmissä palvelussuhteissa kesäkeskeytyspäivien lisäksi myös syys-, joului-, urheilui- ja pääsiäisloman arkipäivät vähentävät lomapäiväkorvausta. Arkipäiviä ovat muut päivät paitsi kalenterin "punaiset päivät", jouluaatto, juhannusaatto ja pääsiäislauantai. Lomapäiväkorvaus ei koske sivutoimisia tuntiopettajia.

MÄÄRÄAJAKSI OTETTU VIRANHALTIJA

Enintään 5 koulun työpäivää

- ▶ Tuntiopetuspalkkio kultakin pidetyltä tunnilta
 - Valmistelu, jälkityö, valvonnat
 - Ei yhteissuunn. velvollisuutta
- ▶ Peruskoulu 0,94 x tuntiopettajan palkka
- ▶ Lukio/aikuislukio 0,96 · tuntiopettajan palkka
- ▶ Ei lukion kerroinlisiä eikä lukioresurssitunteja
- ▶ Ei vuosisidonnaista lisää
- ▶ Ei kalliinpaikanlisää
- ▶ Ei lomarahaa
- ▶ Ei lomapäiväkorvausta
- ▶ Ei palkallisia virkavapaita

Enemmän kuin 5 työpäivää

- ▶ Palkkausperusteet ja työvelvollisuus kuten toistaiseksi otetulla viranhaltijalla
 - Kuukausipalkka
 - Vuosisidonnainen lisä
 - Ylituntipalkkio
- ▶ Yhteissuunnittelutyövelvollisuus
- ▶ Opettajatyöpäivät, jos on palkattu lukuvuoden koko työajaksi
- ▶ Lomaraha (jos ≥ 16 pv/kk)
- ▶ Lomapäiväkorvaus (jos ≥ 16 pv/kk)
- ▶ Sairausloma-ajan palkka kuten toistaiseksi otetulla viranhaltijalla
- ▶ Oikeus palkkallisiin virkavapaisiin riippuu sijaisuuden kestosta

TUNTIOPETTAJAT

JOS PÄÄTOIMISEN tuntiopettajan tuntimäärä on alle viranhaltijan opetusvelvollisuustuntimäärän, maksetaan hänelle se osa varsinaisesta palkasta, mikä vastaa hänen tuntimääränsä suhdetta viran opetusvelvollisuuteen. Jos kunnassa tai kuntayhtymässä on osoitettavissa tarvetta päätoimiselle tuntiopettajalle, tulee toistaiseksi otettu tuntiopettaja määritellä päätoimiseksi. Avointa tuntimäärää ei saa käyttää annettaessa virkamääräystä (tuntiopettaja toistaiseksi). Jos tarvetta päätoimiselle tuntiopettajalle ei ole, tuntiopettaja on sivutoiminen.

KIKY: Tarkista itseäsi koskeva kiky-työaikavelvoite Mikä kiky-liitteestä tämän oppaan lopusta.

Päätoiminen

- ▶ Vähintään 16 viikkotuntia
 - Aikuislukiossa 14 vt
- ▶ Palkkaus ja työvelvollisuus kuten vastaavalla viranhaltijalla
 - Kuukausipalkka
 - Vuosisidonnainen osa
 - Ylituntipalkkio
 - Lomaraha
- ▶ Yhteissuunnitteluvollisuus
- ▶ Opettajatyöpäivät
- ▶ Lomapäiväkorvaus
- ▶ Äitiysvapaan ja sairausloman palkka kuten viranhaltijoilla
- ▶ Oikeus palkallisiin virkavapaisiin riippuu palvelussuhteen kestosta

Sivutoiminen

- ▶ Tuntipalkkio kultakin pidetyltä tunnilta
- ▶ Ei yhteissuunnittelutyöaikaa, ei vesoa
- ▶ Peruskoulussa 0,94 · päätoimisen palkkio
- ▶ Ei henkilökohtaisen lisän vuosisidonnais- ta osaa
- ▶ Ei lomarahaa
- ▶ Ei lomapäiväkorvaus
 - Tuntipalkassa kesäajan osuus
- ▶ Sairausloma-ajan palkka enintään 9 arkipäivää, jos palvelussuhde on jatkunut vähintään 60 kalenteripäivää
- ▶ Palkaton äitiysvapaa ja tilapäinen hoitovapaa
- ▶ Henkilökohtaisen lisän vuosisidonnaiseen osaan oikeuttava palvelusaika ei kartu

Peruskoulu

YHTEISSUUNNITTELUTYÖAIKA

VIIKOITTAISTEN OPETUS- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua 126 tunnin ajan vuodessa opetuksen yhteissuunnitteluun, aine- ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Yhteissuunnittelutyöaikana tehtävää työtä on esimerkiksi:

- ▶ yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa (myös arviointikeskustelut)
- ▶ koulun kasvatustyön ja koulun toimintaan liittyvien tapahtumien, juhlien, retkien ym. suunnittelu
- ▶ yhteistyö muiden koulujen ja päiväkotien opettajien kanssa
- ▶ yhteistyö koulupsykologin, koulukuraattorin, terveydenhuoltohenkilöiden tai muiden viranomaisten kanssa oppilasasioissa
- ▶ kahden tai useamman opettajan yhteistyönä tapahtuva opetuksen suunnittelu.

Yhteissuunnittelutyöaikaan ei lueta:

- ▶ omien oppituntien suunnittelua, valmistelua ja jälkityötä
- ▶ muita erikseen korvattavia tehtäviä (esimerkiksi luokan valvojan tehtävät)
- ▶ opettajatyöpäiviä (veso)
- ▶ tehtäviä, joita varten opettaja on vapautettu tavanomaisesta opetustyöstään
- ▶ välitunti on osa oppituntia, joten välituntien aikana tehtyä työtä ei voida lukea yt-aikaan kuuluvaksi.

YS-ajalla voi tehdä yksinäänkin koulun toiminnan kehittämiseen liittyviä suunnittelu- ja valmistelutöitä. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tulisi korostua erityisesti esiopetuksen, vuosiluokkien 1–6 ja erityisopetuksen opettajien yhteissuunnittelutyössä. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään, että koulun on

oltava yhteistyössä huoltajien kanssa niin, että he voivat tukea lastensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä.

YS-ajalla tehtäväksi tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niitä tehdään muuallakin kuin työpäivällä ja ko. töitä voi tehdä myös yksin. Lukujärjestykseen voi varata vapaan ajan, jolloin käytännön yhteistyölle järjestyy aikaa kun se on tarpeellista. Viikoittaiset kokoukset eivät ole järjestelmän tarkoitus.

Yhteissuunnittelutyön painopistealueet, resursointi ja toteuttaminen päätetään yhdessä opettajien kanssa koulun lukuvuoden toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä. YS-aikaa ei voi ylittää. Yhteissuunnittelutyövelvollisuus ei koske enintään viiden koulun työpäivän pituisessa palvelussuhteessa olevia määräaikaista opettajia kuten viransijaisia.

Yhteissuunnittelutyöaika muuttui 1.8.2017 alkaen vuotuiseksi, ja vuotuinen työmäärä on korkeintaan 126 tuntia.

OPETUSVELVOLLISUUS

VOIT TARKISTAA oman opetusvelvollisuutesi OAJ:n verkkosivuilta.

Jos aineenopettajanviran haltija opettaa kah- ta tai useampaa ainetta, joissa on eri opetusvelvollisuus, lasketaan hänelle painotettu opetusvelvollisuus.

NÄMÄ TEHTÄVÄT VOIVAT OLLA OSA OPETUSVELVOLLISUUTTA

Koulunjohtajan tehtävät

Yhden tai useamman vuosiluokkien 1–6 koulun ja erityiskoulun (myös vuosiluokkien 1–6 koulun ja erityiskoulun yhteisen) johtajan opetusvelvollisuuteen voidaan lukea 1–12 tuntia riippuen koulun koosta. Jos vuosiluokkien 1–6 koululla ja erityiskoululla on yhteinen johtaja, määräytyy tuntimäärä kunkin koulun osalta erikseen, kuitenkin niin, että johtajalle jää opetustyötä vähintään neljä tuntia viikossa. Jos kahdella tai useammalla vuosiluokkien 1–6 koululla on yhteinen johtaja, työnantaja voi lukea koulun johtajan opetusvelvollisuuteen edellä mainitun lisäksi enintään kaksi viikkotuntia.

Peruskoulu

- ▶ Luokanvalvontatyö
- ▶ Oppilaanohjaustyö
- ▶ Demonstraatio, valmistelutunnit
- ▶ Kerhotyö
- ▶ Koulumatkakuljetusta odottavien ohjaustyö
- ▶ Oppilaskodin oppilaiden ohjaustyö
- ▶ Opetuksen ohjaustyö
- ▶ Ruokapalvelutoiminnan ohjaus ja valvontatyö

- ▶ Kirjaston hoitotyö*
- ▶ Kokoelmien hoitotyö*
- ▶ Musiikkiesitysten hoitotyö
- ▶ Av-välineiden hoitotyö
- ▶ Tietotekniikkavastaavan työ*
- ▶ Oppilaskunnan ohjaustyö (7–9)*
- ▶ **Yhteistuntimäärä voidaan jakaa toisin kuin OVTES:ssa määrätty.**

Apulaisjohtajan tehtävät

Yhden tai useamman vuosiluokkien 1–6 koulun apulaisjohtajan tehtäviä hoitavan opettajaviran haltijan opetusvelvollisuuteen voidaan lukea 2–16 tuntia riippuen koulun koosta.

Muut opetusvelvollisuuteen luettavissa olevat tehtävät

Jos opettajalle ei voida osoittaa hänen opetusvelvollisuutensa edellyttämää tuntimäärää, hänen opetusvelvollisuutensa ovat luettavissa seuraavat erityistehtävät tarpeellisilta osin:

Lukio

- ▶ Kerrointunnit
- ▶ Lukioresurssitunnit
- ▶ Demonstraatioiden valmistelutunnit
- ▶ Oppilaanohjaustyö

Aikuislukio

- ▶ Demonstraatioiden valmistelutunnit
- ▶ Aikuislukiolisä
- ▶ Äidinkielen ja kirjallisuuden harjoitusten ohjaus
- ▶ Ryhmänohjaajan tehtävät
- ▶ Opinto-ohjauksen luokan ulkopuoliset tehtävät
- ▶ Kirjaston hoito*
- ▶ Kokoelmien hoito*
- ▶ Av-välineiden hoito*
- ▶ Tietokone-laitteiston hoito*
- ▶ Yhteensä enintään 10 vt

Demonstraatioiden valmistelutunnit, koulukohtainen lisätehtäväkorvaus ja taito- ja taideaineiden korvaus eivät ole harkinnanvaraisia. Ne on maksettava sopimuksen mukaisina.

MUITA ERIKSEEN KORVATTAVIA TEHTÄVIÄ OVAT MM:

- ▶ Tukiopetuspalkkio
- ▶ Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio
- ▶ Yksityisopiskelijan kuulustelupalkkio
- ▶ Koulu- tai kuntakohtainen lisätehtävä
- ▶ Rehtorin hallinnollisten tehtävien hoitaminen rehtorin virantoimituksen keskeytyksen ajan
- ▶ Kielistudion esimies

Jos opettajalle määrätään jokin edellä mainittu erityistehtävä, siitä on maksettava sopimuksen mukainen palkkio. Jos työnantaja ei määrää esimerkiksi av-välineiden hoitajaa, välineitä käyttävät opettajat huolehtivat niistä samalla tavalla kuin muistakin koulun opetusvälineistä.

TUKIOPETUSTUNNIT

TUKIOPETUSTUNNIT VOIDAAN maksaa vuosiviikkoylituntipalkkiona, jos tukiopetus on koko lukuvuoden jatkuvaa, vakiintunutta ja säännönmukaista toimintaa ja vahvistettu työsuunnitelmassa.

YLITUNTIPALKKIO

OPETTAJALLE MAKSETAAN viran opetusvelvollisuuden ylittävistä tunneista ylituntipalkkio.

OPPILAANOHJAUKSEN LEHTORIN TYÖAIKA JA TEHTÄVÄKOHTAINEN PALKKA

OPPILAANOHJAUKSEN LEHTORIN vuosityöaika muodostuu työnantajan ajan ja paikan suhteen määrättävissä olevasta ja omavalintaisesta työajasta. Sidottu työaika on 1 245 tuntia (1 221+24) lukuvuodessa. Kiky-työajan 24 tuntia ei voi sijoittaa opetustunteihin eikä kesäkeskeytysaikaan. Sidotun työajan ulkopuolista, ajan ja paikan suhteen omavalintaista työaikaa ei määritellä ajallisesti.

Rehtorin ja oppilaanohjaajan tulee lukuvuoden alkaessa yhteistyössä laatia työaikasuunnitelma oppilaanohjaajan Rehtorin ja oppilaanohjaajan tulee lukuvuoden alkaessa yhteistyössä laatia työaikasuunnitelma oppilaanohjaajan vuosityöaikaan kuuluvista tehtävistä.

Lukio ja aikuislukio

YHTEISSUUNNITTELUTYÖAIKA

AINEENOPETTAJAN TYÖAIKAAN kuuluu osallistuminen yhteissuunnitteluun siten, että opettajan kokouksiin, aineryhmäkokouksiin ja neuvotteluihin varataan koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen 50–107 tuntia opettajaa kohti vuodessa. Lue lisää ys-ajan muuttumisesta vuotuisesti sivulta 18.

OPETUSVELVOLLISUUS

VOIT TARKISTAA oman opetusvelvollisuutesi OAJ:n verkkosivuilta.

Kerrointunnit

Luokkaopetustuntimäärä kerrotaan palkanmaksun perusteena olevan kokonaistuntimäärän saamiseksi luvulla 1,10. Luokkaopetustunneilla tarkoitetaan tässä yhteydessä oppiaineen luokkatunteja, oppilaanohjauksen luokkatunteja, tukiopetustunteja sekä demonstraatioiden valmistelutunteja.

Lukioresurssitunnit

Lukioresurssia käytetään rehtorin ja opettajakunnan lukion tavoitteiden kannalta tärkeinä pitämiin tehtäviin, kuten ylioppilaskirjoituksiin kuuluvien kokeiden valmistavaan tarkistamiseen ja lukion päättötutkintoon kuuluviin suullisiin kuulusteluihin sekä esimerkiksi ryhmänohjaajan tai tietotekniikkavastaavan tehtäviin.

Jos resurssia käytetään myös opetustyöhön, tulee asiasta sopia opettajakunnan kanssa. Mikäli yksimielisyyttä opettajakunnan kanssa ei saavuteta, tulee asiasta käydä paikallisneuvottelut. Työnantaja päättää viime kädessä resurssin käytöstä.

Lähtökohtaisesti lukioresurssia ei kuitenkaan ole tarkoitus käyttää opetukseen.

Lukioresurssitunnit tulee jakaa lukiokohtaisesti päätettävällä tasapuolisella ja oikeudenmukaisella tavalla. Jotta opettajat tietävät, mistä ovat päättämässä, heille tulee etukäteen selvittää lukioresurssituntien määrä ja se, mistä tehtävistä, kenelle opettajille ja kuinka paljon tunteja kertyy.

Lukioresurssituntiintiö ei ole harkinnanvarainen. Se tulee käyttää kokonaisuudessaan. Lukioresurssituntien perusteella maksettavat palkkiot ovat osa opettajan palkkaa, joten lukioresurssitunnit tulee kirjata työsuunnitelmaan palkanmaksun perusteeksi ja maksaa vuosiviikkotunteina kuukausipalkan yhteydessä, jolloin ne vaikuttavat mm. sairausloman ja äitiysvapaan palkkaan ja lomarahamäärään. Sellaiset lukioresurssitehtävät, joiden vaatima tuntimäärä ei ole riittävän tarkasti määriteltävissä, on mahdollista harkinnan mukaan maksaa takautuvasti kuukausittain siten, että toteutuneet tunnit kootaan esim. syys- ja kevätlukukaudelta erikseen. Jos näin menetellään, tehdään vastaava muutos opettajan työsuunnitelmaan. Sivutoimisille opettajille lukioresurssitunnit, kuten opetustunnitkin, maksetaan kertatunteina.

Yksityisissä lukioissa lukioresurssia ei voi käyttää opetukseen.

Opiskelijan kuulustelu ja ylioppilaskokeen valmistava tarkistus ja arvostelu

Lukion oman opiskelijan ylioppilastutkintoon kuuluvan kokeen valmistavasta tarkistamisesta ja arvostelusta maksetaan lukioresurssituntiintiöstä opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukainen korvaus. Maksettava tuntimäärä päätetään lukiokohtaisesti. (Katso edellä lukioresurssitunnit.)

Lukion oman opiskelijan kuulustelusta ja ylioppilaskokeen valmistavasta tarkistuksesta ja arvostelusta maksetaan yksityisoppilaan kuulustelumaksun suuruinen korvaus, jos

opiskelijaa kuulustellaan aineessa, jota tässä lukiossa ei opeteta. Ylioppilastutkinnon valvonta kuuluu lukion opettajan virkatehtäviin, eikä siitä makseta erillistä korvausta.

Etäopetus

Opiskelijan etäopiskelusta opettajalle määrätystä luokan ulkopuolisesta työstä luetaan opetusvelvollisuuteen työnantajan ja opettajan etukäteen yhdessä arvioima ja työnantajan työsuunnitelmassa vahvistama tuntimäärä. Palkanmaksun perusteena 1,5 tuntia etäopetustyötä vastaa yhtä oppituntia.

Opetusvelvollisuuden luettavissa olevat erityistehtävät

Jos opettajanviran haltijan opetusvelvollisuus ei täyty luokkaopetustunneista, voidaan siihen lukea kerrointunteja ja lukioressitunteja. Muita opetusvelvollisuuden luettavissa olevia tehtäviä ovat demonstraatioiden valmistelutunnit, kiertävän opettajan työaika ja oppilaan ohjaus ja aikuislukiolisä. Opetusvelvollisuuden ylimeneviltä tunneilta maksetaan opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukainen korvaus.

MUITA ERITYISTEHTÄVIÄ JA PALKKIOITA

SEURAAVIA ERITYISTEHTÄVIEN palkkioita ei lueta opetusvelvollisuuteen:

- ▶ Palkkio toisen opettajan tunnin hoitamisesta
- ▶ Tukiopetuspalkkio
- ▶ Koulu- ja oppilaitoskohtainen lisätehtävä
- ▶ Rehtorin hallinnollisten tehtävien hoitaminen rehtorin virantoimituksen keskeytyksen ajan
- ▶ Opiskelijan kuulustelu ja ylioppilaskokeen valmistava tarkistus ja arvostelu aineessa, jota siinä lukiossa ei opeteta

- ▶ Yksityisopiskelijan kuulustelu ja ylioppilaskirjoituksiin liittyvät tehtävät
- ▶ Ylioppilaskirjoitusten järjestelytehtävä rehtorin ollessa jäävi
- ▶ Etäopetukseen liittyvä työ
- ▶ Kerhotyö
- ▶ Aikuislukiossa lisäksi:
 - Kesäkurssin järjestely- ja valvonta-tehtävä
 - Kielistudion esimies

YLITUNTIPALKKIO

JOS OPETTAJANVIRAN haltijalle määrätään ylitunteja tai erityistehtäviä peruskoulusta, maksetaan ne peruskoulun tuntiovetuspalkkioperusteen mukaan. Päätoimisen tuntiovetajan ylituntipalkkioperuste on painotettu tehtäväkohtainen palkka, jos hänelle on laskettu mukaan painotettu palkka tai painotettu opetusvelvollisuus tai molemmat.

AIKUISLUKLIOLISÄ

OPETTAJANVIRAN HALTIJAN opetusvelvollisuuden luetaan aikuislukiolisänä seuraavat tuntimäärät:

- 1) lukion päättötutkintoon kuuluvien suullisten loppukuulustelujen vastaanottamisesta sekä ylioppilaskokeen valmistavasta tarkastamisesta ja arvostelusta kutakin pakollisen ja valinnaisen oppimäärän lukio-opetuksen 28 oppituntin kurssista 5 tuntia sekä
- 2) perusopetuksen kurssista ja lukio-opetuksen muusta kuin yllämainitusta 28 oppituntin kurssista 3 tuntia.

Yleissivistävän koulun rehtori ja apulaisrehtori

TEHTÄVÄKOHTAINEN PERUS-PALKKA JA TVA VAATIVUUS

TEHTÄVÄKOHTAISTA PALKKAA päätettäessä on otettava huomioon tehtävien vaativuus ja vastuullisuus. Palkka-asteikon yläraja voidaan perustellusta syystä ylittää. Yleensä esimiesasemassa olevalla tehtäväkohtaisen palkan pitää olla selvästi korkeampi kuin hänen alaisellaan, jollei tästä poikkeamiseen ole erityistä, perusteltua syytä. Johto- tai esimies-tehtävissä toimivan tehtäväkohtaista palkkaa har- kittaessa on otettava huomioon mm. johdettavan yksikön koko, vastuualueen tai johdettavan yksi- kön palvelutarjonnan laajuus ja moninaisuus, eri- koispalveluiden tuottaminen sekä muut erityispiir- teet, yhteistyövaatimus muiden hallinnonalojen ja palvelujen tuottajien kanssa, sekä esimiestyön merkitys toiminnan tuloksellisuudessa ja toiminta- edellytysten luomisessa. Rehtorin tehtävän vaa- tivuuteen vaikuttavat oppilaitoksen/koulun koon lisäksi mm. erityisryhmät ja -luokat, koulun erityis- tehtävä, muun henkilöstön määrä ja laatu sekä yh- teistyö muiden toimijatahojen kanssa.

TYÖAIKA JA -SUUNNITELMA

Ennen työvuoden alkua on rehtorille vahvistettava työaikasunnitelma. Työaikasunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti.

PERUSKOULUN, LUKION ja aikuislukion rehtorin ja apulaisrehtorin joustava kokonaistyöaika perustuu toimistotyöaikaan. Joustavuuden perusteena ovat koulun toiminnalliset vaatimukset. Työmäärä voi vaihdella lukuvuoden eri aikoina ja tehtävät olla osittain sellaisia, että niiden tekeminen toi- mistotyöajan sisällä on epätarkoituksenmukaista.

Lisäksi rehtorilla on sellaisia työtehtäviä, että nii- den tekeminen toimistotyöajalla tai koulussa on epätarkoituksenmukaista. Työaikajärjestelmä ei edellytä rehtorin olevan koululla koko työaikaansa.

VIKOITUKSEN PITUUS riippuu palvelussuhteen kes- tosta. Joustava työaikajärjestelmä ei edellytä reh- torin olevan koululla koulun toiminnan keskey- tyksen aikana vuosilomapäiviensä ulkopuolella. Rehtoreiden opetustuntimäärille on sovittu vii- koittaiset tai vuotuiset vähimmäis- ja enimmäis- määrät. Enimmäismääriä ei voi ylittää. Opetustun- timäärää vahvistettaessa tulee ottaa huomioon mm. koulun koko, toiminta eri toimipisteissä ja muut paikalliset erityisolot.

Apulaisrehtorin viran haltijan opetustuntimää- rä on vähintään koulun rehtorin opetustuntimää- räasteikon yläraja. Työnantaja voi päättää lukiossa työskentelevän apulaisrehtorin opetustuntimäärän lukuvuosittain enintään kolme viikkotuntia edel- lä mainittua alemmaksi paikallisten erityisolujen perusteella. Peruskoulun rehtori – lukuun otta- matta vuosiluokkien 1–6 ja 7–9 koulun rehtoria, jonka opetustuntimäärä viikossa on enintään kak- si – voi lukea opetustuntimääräänsä luokanvalvo- jan tehtävät, demonstraatioiden valmistelutunnit ja tukiopetuksen antamisen sekä erityisestä syys- tä kirjaston ja kokoelmien hoitamisen, musiikkiesi- tysten hoitamisen, oppilaanohjauksen, kerhotoiminnon ja opetuksen ohjauksen. Lukion rehtorin opetus- tuntimäärään ei voi lukea lukioresurssitunteja. Ai- kuislukion rehtorin opetustuntimäärään voi sisältyä äidinkielen ja kirjallisuuden harjoitusten ohjaus- ja valvontatehtäviä ja kesäkurssien järjestelytehtäviä.

Kyselymme mukaan rehtorit ovat hyötynneet seurannasta ja saaneet työajan hallintaansa, eivät- kä enää luopuisi siitä. Liian monilta työaikasun- nitelma ja -seuranta kuitenkin vielä puuttuu. Kysy lisää luottamusmieheltäsi.

Ammatillinen oppilaitos (Kunta)

TYÖAIKA

OPETTAJIEN OPETUS- ja koulutustyöpäivien lukumäärä, oppitunnin pituus ja opetus- ja muun työajan sijoitus määräytyvät 31.12.1998 voimassa olleen lainsäädännön ja työsuunnitelmasta tai sitä vastaavasta asiakirjasta ilmenevän vakiintuneen käytännön mukaisesti. Toisin sanoen opettajalle annetaan edelleen syys-, joulu- ja urheiluloma sekä kesällä entistä vastaava vapaa-aika opetuksesta ja muusta opettajan työstä.

Määräys koskee myös kokonaistyöajassa olevien opettajien vuosilomien sekä opetuksen päättymisen ja alkamisen välisiä aikoja. Ammatillisissa oppilaitoksissa on yleensä 190 opetustyöpäivää, joita vähentävät muiksi arkipäiviksi kuin lauantaiksi sattuvat loppiainen, vapunpäivä ja itsenäisyyspäivä.

OPETUSVELVOLLISUUS TYÖAJASSA

AMMATTIOPPILAITOKSEN, KAUPPAOPPILAITOKSEN, taide- ja viestintäkulttuurioppilaitoksen ja merenkulkuoppilaitoksen opettajien työajan ja palkkauksen perustana ovat vuotuiset opetusvelvollisuus- ja ylitunnit.

KOULUTUS JA SUUNNITTELUPÄIVÄT

AMMATTIOPPILAITOKSESSA OPETTAJIEN koulutus- ja suunnittelupäiviä on vähintään viisi ja kauppaoppilaitoksessa vähintään kaksi.

SUUNNITTELUTYÖAIKA

AMMATTIOPPILAITOKSESSA OPETTAJAN tulee osallistua keskimäärin 81 tunnin ajan vuodessa oppilaitoksen toiminnan kannalta tarpeelliseen suunnittelutyöhön. Kauppaoppilaitoksessa, taide- ja viestintäkulttuurioppilaitoksessa sekä merenkulkuoppilaitoksessa suunnittelutyöaika on 24 tuntia vuodessa. Velvollisuus osallistua suunnittelutyöhön koskee kaikkia, jotka opettavat vähintään 16 tuntia ko. oppilaitoksessa. Suunnittelutyön korvaus sisältyy opetusvelvollisuuden ohella opettajalle maksettavaan tehtäväkohtaiseen palkkaan.

Lisäksi taide ja viestintäkulttuurioppilaitoksessa suunnittelutyöllä huojennetaan opettajan opetusvelvollisuutta 1 tunti viikossa, merenkulkuoppilaitoksen opettajalla suunnittelutyön huojennus on 1,5 tuntia viikossa.

Ylitunnit

Opettajalle maksetaan opetusvelvollisuuden ylitävilta tunneilta ylituntipalkkio, joka lasketaan kal-leusluokan mukaisesta lisäkertoimilla lisätystä peruspalkasta. Kerroin on 0,83.

MUUT KUIN LUOKANOPETUS- TEHTÄVÄT

Työssäoppimisjaksolla olevan opiskelijan ohjaamistehtävä

Jos ammatillisen oppilaitoksen opettaja määrää hoidamaan työssäoppimisjaksolla olevan opiskelijan ohjaamistehtävää, luetaan työhön käytettäväksi määrätty tuntimäärä opettajan opetusvelvollisuuteen. Tunti työssäoppimisen ohjausta vastaa yhtä oppituntia.

Sen, missä laajuudessa ohjausta annetaan, esimerkiksi kuinka usein opettaja käy työpaikalla, määrää opettajan työnantaja. Työnantaja vastaa työssäoppimisjakson laadusta ja päättää käytettävän resurssin suuruuden. Tärkeää on, että opettaja tietää etukäteen ohjaamistehtävän sisällön ja tuntimäärän, joka on hänelle osoitettu työn tekemiseen.

Tehtävä työ on suhteuttava varattuun tuntimäärään ja työstä maksettavaan korvaukseen.

Opettajalle määrättävät muut tehtävät

Opettajalle korvataan työnantajan määräämät muut kuin luokanopetustehtävät. Korvauksen saamisen edellytyksenä on, että tehtävät ovat työnantajan määräämiä. Etukäteen on tärkeää sopia työnantajan kanssa tehtävistä, jotka opettajan edellytetään tekevän ja määritellä aikamäärä, jonka sisällä tehtävät tehdään.

Opettajalle maksetaan työmäärää vastaava palkkio, jonka perusteena käytetään opettajan omaa ylituntipalkkiota siten, että yhtä ylituntipalkkiota vastaava työmäärä on 1,5 muun työn tuntia.

KOKONAISTYÖAJASSA

SOSIAALI- JA terveysalan sekä metsä- ja puutalousoppilaitoksen työaika on kokonaistyöaika, joka on soveltuvin osin oppilaitoksen toiminnalliset vaatimukset huomioon ottava toimistotyöaika. Työaika on keskimäärin 36 tuntia 45 minuuttia viikossa lukuvuoden aikana.

Osa opettajan tehtävistä on sellaisia, joiden tekeminen toimistotyöajan sisällä on vaikeaa, ja osa sellaisia, jotka voidaan tarkoituksenmukaisemmin tehdä muualla kuin työpaikalla. Näistä syistä työaika muodostuu joustavaksi lukuvuoden eri aikoina ja päivittäinkin poiketen tältä osin toimistotyössä noudatettavasta työajasta.

Lukuvuotinen kokonaistyöaika riippuu siitä, miten pitkä vuosiloma viranhaltijalla on. Vuosiloma on pisimmillään 38 työpäivää.

Vuotuinen työaika saadaan seuraavalla tavalla: Kalenterivuoden päivistä (365 päivää) vähennetään lauantait, sunnuntait ja työaika lyhenevät arkipyhät (ma–pe) sekä kyseisen opettajan vuosilomapäivät (ma–pe). Näin saatu luku kerrotaan päivittäisen toimistotyöajan pituudella.

Opinto-ohjaajat, apulaisrehtorit, aikuiskoulutusjohtajat ja rehtorit

Opetustuntimäärä vahvistetaan paikallisesti lukuvoosittain ottaen huomioon oppilaitoksen koko ja muut paikalliset olosuhteet. Opinto-ohjaajalla voi olla enintään 500 opetustuntia, apulaisrehtorilla enintään 760, aikuiskoulutusjohtajalla enintään 350 ja rehtorilla enintään 456 opetustuntia lukuvuodessa. Monialaisen ammatillisen oppilaitoksen rehtorin opetustuntimäärä voi olla enintään 320 tuntia lukuvuodessa.

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN SEKÄ METSÄ- JA PUUTALOUS- OPPILAITOSTEN OPETTAJAT

Työaika-suunnitelma ja työajanseuranta

Sopimus velvoittaa tekemään opettajalle työaika-suunnitelman, joka sisältää opettajan kaikki työtehtävät, ennen työkauden alkua. Suunnitelma sisältää opettajan kaikki työtehtävät ja sen toteutumista seurataan säännöllisesti. Työaika tasoittuu korkeintaan kahden vuoden tasoittumisjaksolla. Jos tämän jakson jälkeen opettajalla on määrättyä lisätöitä, siitä maksetaan lisätökorvaus tai annetaan vastaava vapaa seuraavan lukuvuoden aikana.

Kunkin opettajan työajan jakaantumisesta opetus- ja muuhun työhön päätetään paikallisesti kussakin oppilaitoksessa. Muuhun kuin opetustyöhön on varattava sosiaali- ja terveysalan

oppilaitoksissa vähintään 776 tuntia lukuvuodessa ja metsä- ja puutalousalan oppilaitoksissa vähintään 724 tuntia lukuvuodessa

Lukio-opetus

Lehtorille, jolla on lukion aineenopetuksen opettajan kelpoisuus ja joka opettaa lukion opetus-suunnitelman mukaisesti ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista koottua ylioppilastutkintoon valmentautuvaa opetusryhmää äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraassa kielessä tai matematiikassa, lasketaan painotettu opetusvelvollisuus. Ylioppilaskirjoitusten valmistavasta tarkistamisesta maksetaan opettajalle kutakin koetta kohden 38,08 euron suuruinen palkkio.

Yksityinen opetusala

YKSITYISTEN OPPILAITOSTEN määräykset noudattavat pääosin kunnallisten koulujen linjauksia. Keskeisimmät poikkeukset koskevat palkallista sairausloma-oikeutta.

SAIRAUSLOMA-AJAN PALKKA

TOIMIHENKILÖLLE JA päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan työsuhteen jatkuessa täysi palkka kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä sen mukaan, miten kauan hänen työsuhteensa on jatkunut yhdenjaksoisesti ennen sairauslomaa.

Jos toimihenkilö sairastuu uudelleen samaan sairauteen 30 päivän kuluessa työhön palaamisestaan, lasketaan aika, jolta työnantaja on velvollinen suorittamaan sairausajan palkkaa, ikään kuin kysymyksessä olisi yksi sairastumisajakso. Sairausajan palkka maksetaan kuitenkin saman sairauden näin uusiutuessa vähintään sairausvakuutuslain tarkoittamalta karenssiajalta, joka on sairastumispäivä ja 9 sitä seuraavaa arkipäivää.

Yhdenjaksoinen työsuhde	Täysi palkka kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä
alle 1 kk	täysi palkka enintään sairastumispäivä ja 9 sitä seuraavaa arkipäivää
1 kk – alle 3 vuotta	täysi palkka 4 viikkoa
3 vuotta – alle 5 vuotta	täysi palkka 5 viikkoa
5 vuotta – alle 10 vuotta	täysi palkka 6 viikkoa
vähintään 10 vuotta	täysi palkka 8 viikkoa

Yksityinen yleissivistävä oppilaitos

YKSITYISTEN OPPILAITOSTEN opettajien työehtosopimus noudattelee pitkälti kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimusta. Merkittävä ero on se, että yksityisten oppilaitosten opettajat ovat työsuhteessa, jolloin heihin noudatetaan työsuopimuslain määräyksiä.

Seuraavassa on koottuna yksityisten peruskoulujen ja lukioiden sekä aikuislukioiden opettajien keskeisimmät poikkeamat kunnallisista sopimusmääräyksistä.

TYÖAIKA

OPPILASTYÖPÄIVÄT, OPPITUNTIEN pituudet ja kesätyö noudattelevat 31.12.1998 voimassa ollutta lainsäädäntöä ja vakiintunutta käytäntöä.

YHTEISSUUNNITTELUTYÖAIKA

OPETTAJALLE MÄÄRÄYTYVIEN opetus- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua koulussa koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen 2–5 tuntia kahdessa viikossa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvopitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen.

OPETUSVELVOLLISUUS

VOIT TARKISTAA oman opetusvelvollisuutesi OAJ:n verkkosivuilta.

Jos opettajan opetusvelvollisuus ei täyty luokkatunneista, hänen opetusvelvollisuuteensa voidaan laskea erityistehtäviä.

Opetusvelvollisuuden huojentaminen

Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan. Koulunjohtajan tai apulaisjohtajan opetusvelvollisuudesta on mahdollisesti koulukohtaisesti sovittu toisin.

Luokanopettajan, jonka opetusryhmään kuuluu kahden tai useamman vuosiluokan oppilaita opetusvelvollisuutta huojennetaan. Kun opetusryhmässä on yksi tai useampi esiluokan oppilas opetusvelvollisuutta huojennetaan.

MUU OPETTAJAN TYÖ

OPETTAJALLA JA päätoimisella tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä opetuksen ja muun työvelvollisuuden lisäksi työnantajan määrittelemiä tehtäviä 24 tuntia lukuvuodessa. Edellä mainitusta työajasta voidaan määrätä tehtäväksi kuusi tuntia enintään yhtenä erillisenä työpäivänä, jota ei voi sijoittaa kesäkeskeytyksen ajalle.

KOULUTUS JA SUUNNITTELUTYÖ

KOULUTYÖPÄIVIEN LISÄKSI opettajan on osallistuttava koulutukseen ja suunnittelutyöhön 18 tuntia lukuvuodessa. Työnantaja voi määrätä opettajalle koulun kehittämistyötä sopimuksessa siihen varatun työajan lisäksi. Korvauksena opettaja saa 1,5 tunnin työmäärästä yhden tunnin ylityspalkkion. Vastaavasti maksetaan myös muusta työnantajan määräämästä lisätyöstä.

Koulukohtaiset tehtävät

Opettajalle, jolle määrätään koulukohtaisen opetuksen kehittämiseen, suunnitteluun tai hallintoon liittyvä erikseen määrätty tehtävä, maksetaan siitä erillinen euromääräinen lisä. Koulukohtaisesti tätä tarkoitusta varten käytetään kuukausittain palkkataulukossa oleva summa. Jos peruskoulu ja lukio toimivat yhdessä, määräytyy kiintiö yhteenlasketun oppilasmäärän mukaan.

Kiertävän opettajan huojennus

Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavan opettajan, myös tuntiopettajan, opetusvelvollisuutta huojennetaan kuten kunnallisissa oppilaitoksissa.

Kun työvuosia ja työkokemusta kertyy

Kokemuslisä perustuu työkokemukseen. Opetushenkilöstöön kuuluvalle päätoimiselle opettajalle maksetaan kokemuslisää 3, 5, 8, 13 ja 20 vuoden palvelun täytyttyä, poikkeuksena Steiner-koulut sekä eräät ammatilliset oppilaitokset.

Kokemuslisiin oikeuttavaksi ajaksi luetaan:

- ▶ vähintään 18 vuoden ikä
- ▶ työ kotimaisen tai ulkomaisen työnantajan palveluksessa
- ▶ päätoiminen kokemus opettajan tai rehtorin tehtävistä tai tehtävistä, joista on olennaista hyötyä toimihenkilön nykyisissä tehtävistä
- ▶ vähintään täysi työssäolokuukausi

Oikeus kokemuslisään alkaa palvelusajan täyttymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. **Huom! Kokemuslisää on haettava kirjallisesti.**

Voit tarkistaa itseäsi koskevat korostusprosentit ja vuodet OAJ:n verkkosivuilta.

Lukion opettaja

Lukion opettajan kerroin on 1,1 kuten kunnallisissa lukioissa. Opettajakohtaisen kertoimen lisäksi osoitetaan työsuunnitelmassa opettajien palkanmaksun perusteeksi lukioresurssia kunnallisen lukion tapaan mm. ylioppilaskirjoituksiin kuuluvien kokeiden valmistavaan tarkistamiseen.

Yksityisissä lukioissa lukioresurssia ei voi käyttää opetukseen.

TUNTIOPETTAJA

PÄÄTOIMISEN TUNTIOPETTAJAN palvelusuhteen ehdot ovat samat kuin vastaavan tehtävän toimenhaltijalla. Tarkista työajan pidennys kiky-liitteen sivulta 4–6.

Ammatillinen oppilaitos (AVAINOTES)

AMMATILLISEN PERUSASTEEN sopimusmääräykset ovat pääsääntöisesti vastaavat kuin kunnalla, palkallista sairauslomaa koskevia määräyksiä lukuun ottamatta.

YKSITYINEN SIVISTA

AMMATILLISEN PERUSASTEEN sopimusmääräykset ovat pääsääntöisesti vastaavat kuin kunnalla, palkallista sairauslomaa koskevia määräyksiä lukuun ottamatta.

Kunnan määräyksistä poikkeavat kuitenkin sosiaali- ja terveysalan oppilaitokset sekä metsä- ja puutalousoppilaitokset. Niissä noudatetaan toimistotyöaikaa soveltuvin osin. Lisäksi opettajille on vuotuinen opetusvelvollisuus ja he ovat vuosilomajärjestelmässä.

Ammatillinen aikuiskoulutuskeskus (Kunta, Sivista ja AVAINOTES)

AMMATILISISSA AIKUISKOULUTUSKESKUKSIS-
SA noudatetaan viikoittaista työaikaa ja kaikki opettajan työtehtävät tehdään työajan sisällä. Koko- ja osa-aikaiset opettajat ovat vuosilomajärjestelmässä.

Säännöllinen viikoittainen työaika voidaan järjestää siten, että se tasoittuu enintään vuoden tasotusjakson aikana.

Lisäksi OVTES:ssa ja AVAINOTES:ssa sopimus velvoittaa tekemään opettajalle ennen työkauden alkua työaikasuunnitelman, joka sisältää opettajan kaikki työtehtävät. Tämän suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti.

NÄMÄ TEHTÄVÄT VOIVAT OLLA OSA OPETUSVELVOLLISUUTTA

SIVUTOIMISEN TUNTIOPETTAJAN säännöllinen viikoittainen työaika on alle 16 tuntia ja hänen palkkansa perustuu pidettyihin oppitunteihin.

PALKKAUS

OPETTAJAN PALKAT määräytyvät erillisen palkka- taulukon mukaan. Palkkaa määrättäessä otetaan huomioon tehtävien vaativuus ja vastuullisuus sekä työntekijän taito ja kyky.

Osa-aikaisen opettajan kuukausipalkka on samassa suhteessa kokoaikaisen opettajan palkkaa alempi kuin hänen viikoittainen työaikansa on kokoaikaisen opettajan työaikaa lyhempi.

Lisäksi Sivistystyönantajien alaisessa aikuis- koulutuskeskuksessa: Jos opettaja on suorittanut opettajankoulutuksen, palkkaryhmittelyn alaja ylärajoja korotetaan 10 prosentilla.

	Työaika kokoaikainen	Työaika osa-aikainen
KUNTA/OVTES	38 h 45 min	16–38 h 45 min
AVAINOTES yksityinen	38 h 45 min	16–38 h 45 min
SIVISTA yksityinen	38 h 20 min	16–38 h 20 min

Ammattikorkeakoulu (Sivista ja AVAINOTES)

TYÖAIKA

KOKOAIKAISEN OPETTAJAN vuosityöaika on 1 624 tuntia työvuodessa. Vähintään 406 tunnin (teknikassa 609 tunnin) osalta opettaja saa itse määrätä työn tekemisen ajan ja paikan. Osa-aikaisen opettajan vuosityöaika on vähintään 760 tuntia työvuodessa tai vähintään keskimäärin 19 tuntia viikossa. Osa-aikaisen opettajan työajasta omavalintaista aikaan ja paikkaan sitomatonta työaika on 25 %. Kaikki ammattikorkeakoulujen yliopettajat, lehtorit sekä osa-aikaiset ja koko-aikaiset tuntiopettajat kuuluvat vuosityöaika koskevien sopimusten piiriin. Ulkopuolelle jäävät tällä hetkellä sivutoimiset tuntiopettajat sekä muilla kuin EK-sektorilla muuta pedagogista hallinto-, johto- ja suunnittelutyötä tekevät henkilöt. AVAINOTES:ssa laboratorio- ja harjoitteluinsinöörit ovat toiminnalliset vaatimukset huomioon otavassa kokonaistyöajassa.

TYÖAIKASUUNNITELMA JA SEURANTA

JOKAISALLE OPETTAJALLE tulee lukuvuosittain tai kalenterivuositteittäin etukäteen vahvistaa työaikasuunnitelma, joka sisältää kaikki opettajan työtehtävät ja niille varatun työajan sekä vapaajaksojen ajankohdat. Työajan toteutumista seurataan säännöllisesti. Jos opettajan työaikasuunnitelma ei näytä vastaavan todellisuutta pitää työaikasuunnitelmaa tarkistaa. Jos vahvistettu vuosityöaika ylittyy, maksetaan lisätyökorvaus.

Vapaajaksot

Opettajalle on annettava 2.5.–30.9. välisenä aikana kahdeksan viikon (56 kalenteripäivän) mittainen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaika. Vapaajakso voidaan antaa enintään kahdessa osassa.

Opettajalle on lisäksi annettava muuna aikana neljän viikon (28 kalenteripäivän) pituinen vapaajakso ja se voidaan antaa enintään neljässä osassa. Opettajan kanssa voidaan sopia vapaajakson sijoitusajankohdasta ja jaksotuksesta toisin.

Lukuvuotta lyhemmäksi ajaksi otetun opettajan palvelussuhteen päättyessä maksetaan opettajalle sopimuksen mukainen kesävapajaksokorvaus.

Musiikkioppilaitos (Kunta, Sivista ja AVAINOTES)

OPETTAJAN TYÖVUOSI sisältää 38 viisipäiväistä työviikkoa, joista vähintään 35 viikkoa on opetusta ja enintään 3 viikkoa muuta opettajatyötä. Muun työn viikoittainen työaika on joko 30 h (Sivista) tai 38 h (kunta, Avainotes) ja tunnin pituus on 60 minuuttia. Edellisen lisäksi Sivistan sopimuksessa olevilla päätoimisilla tuntiopettajilla muun työn velvollisuus on 24 tuntia lukuvuodessa.

Opetustunnilla tarkoitetaan 45 minuutin opetusjaksoa. Käytännössä oppituntien pituus vaihtelee. 30 minuutin oppitunti on melko tavallinen nuorimmilla oppilailla, ja tuntikirjanpidossa se on 2/3 oppituntia. Vastaavasti 60 minuutin opetusjakso on 1 1/3 opetustuntia ja 90 minuutin opetusjakso 2 opetustuntia. Tämä laskentatapa on käytössä myös Opetushallituksen vahvistamislaajan oppimäärän opetussuunnitelmien perusteissa.

Työviikko on viisipäiväinen. Muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi osuva itsenäisyyspäivä, loppipäivä ja vapunpäivä vähentävät vuotuisia työpäiviä.

Koska päätoimisiin tuntiopettajiin sovelletaan samaa palkkausjärjestelmää kuin viran- ja toimenhaltijoihin, nämä arkipäiviksi osuvat työpäivät vähennetään opetuspäivistä.

Jos oppilaitos määrää tästä huolimatta pidettäväksi arkipäivän puuttuvat tunnit, niistä tulee maksaa ylityöntuntipalkkio. Viran- tai toimenhaltijalla voidaan 35 opetusviikon jälkeen pidettävät tunnit ylityöntuntipalkkion sijasta kirjata muun työn osuutta vähentävinä työaikamääräyksissä sovitun mukaisesti: 45 minuuttia opetusta tai säestystä vähentää muun työn osuutta 120 minuuttia.

Rehtorit ja apulaisrehtorit

Rehtoreiden ja apulaisrehtoreiden viroissa ja toimissa noudatetaan joustavaa kokonaistyöaikaa, jolloin rehtori tai apulaisrehtori työskentelee soveltuvin osin toimistotyöaikaa koskevien määräysten mukaisesti. Huomioon on kuitenkin otettava rehtorin tai apulaisrehtorin työn erikoisluonne. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että työaikaan liittyvistä tehtävistä osa voidaan tehdä muualla kuin varsinaisella työpaikalla, joten työpaikalla oloaika ei ole sama kuin toimistotyössä.

Rehtoreiden ja apulaisrehtoreiden virat ja toimet ovat vuosilomajärjestelmän piirissä.

Musiikkioppilaitoksia on kolmella eri sopimusalueella. Kullakin näistä (kunnan OVTES, yksityiset Sivistan ja AVAINOTES) palkkaus ja sen perusteet poikkeavat toisistaan.

Kun päätoimisen tuntiopettajan viikkotuntimäärä on alle opetusvelvollisuustuntimäärän, palkka saadaan jakamalla kuukausipalkka sen perusteena olevalla opetusvelvollisuustuntimäärällä ja kertomalla tulos opettajan viikkotuntimäärällä.

Yksittäisen opetustunnin hinta, kertatuntipalkkio, saadaan kertomalla kuukausittainen ylityöntuntipalkkio luvulla 12 ja jakamalla se luvulla 35.

Sivutoiminen tuntiopetus

EK:n Yksityisen opetusalan liiton Sivistystyönantajat ry:n kanssa on sovittu, että niihin sivutoimisiin tuntiopettajiin, jotka on tällä sopimusalueella otettu vähintään koko lukuvuodeksi ja joilla ei ole kokoaikatyötä muualla, sovelletaan päätoimisia tuntiopettajia koskevia määräyksiä.

Tarkista työajan pidennys kunkin sopimusalan osalta KIKY-liitteestä.

OIKEUS TYÖMATKAKORVAUKSIIN

SIVISTAN JA AVAINOTES:n sopimusaloilla tunti-opettajalle, joka opettaa yhdessä musiikkiopistossa alle 16 tuntia viikossa ja asuu toimipisteen sijaintikunnan ulkopuolella, maksetaan työmatkasta aiheutuneet kustannukset. Kunnan sopimusalueella kustannusten korvaus on harkinnanvarainen.

Matkakilometreihin perustuvat lisät

Opettajanviran tai -toimen haltijalle ja päätoimiselle tuntiopettajalle, joka opettaa pääkoulun lisäksi yhdessä tai useammassa sivutoimipisteessä, maksetaan korkeampaa palkkaa. Lisä riippuu pääkoululta tai asunnosta sivutoimipisteeseen tai -pisteisiin viikoittain kuljetun matkan pituudesta.

Lasten ja nuorten taidekoulut (Kunta) sekä kuvataide- ja monitaiteellinen koulu (Sivista)

OPETTAJAN TYÖAIKA

OPETTAJAN TYÖAJASSA on kaksi vaihtoehtoa: opettajan vuosityöaika on joko 814 tai 1 224. Molemmissa opetustuntien määrä on enintään 578.

Päätoimisen opettajan työ- ja opetusvelvollisuutta vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuvan loppiaisen vuoksi laskennallisesti yhden päivän työ- ja opetusvelvollisuutta vastaavalla osalla.

TUNTIOPETTAJA

TUNTIOPETTAJAN PALKKA määräytyy pidettävien tuntien mukaan. Lisäksi opettajalle maksetaan näyttelyiden suunnittelusta ja järjestämisestä 50 % tuntipalkkiosta.

Kunnan taidekouluissa lukuvuoden työajaksi otettu vähintään 10 viikkotuntia opettava tunti-opettaja voidaan määrätä tekemään muuta työtä 10 tuntia. Vähintään lukuvuoden työajaksi otetulle alle 10 viikkotuntia opettavalle tuntiopettajalle muuta työtä voidaan määrätä 4 tuntia. Mikäli muuta työtä määrätään yli em. tuntimäärien, maksetaan siitä korvaus.

Yksityisissä taidekouluissa keskimäärin vähintään 16 viikkotuntia opettavalla tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä muuta työtä 24 tuntia lukuvuodessa. Keskimäärin alle 16 viikkotuntia tekeväälle opettajalle voidaan määrätä em. 24 tunnista tehtäväksi vastaava osuus kuin hänen

opetustuntimääränsä on 16 tunnista suhteutettuna ja työsuhteen pituuteen lukuvuoden aikana.

Oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain mukaan ja lomakorvauksen suuruus virka- tai työehtosopimuksen mukaan. Lomaraha maksetaan virka- tai työehtosopimuksen mukaisesti. OVTES:n mukaan lomakorvausta ei makseta, jos tuntiopettaja saa samanaikaisesti vuosilomaa, lomakorvausta tai lomarahaa samantyyppisen muun palvelussuhteen perusteella.

Palkalliseen sairauslomaan, äitiysvapaaseen ja tilapäiseen hoitovapaaseen on oikeus tuntiopettajalla, joka opettaa keskimäärin vähintään 14 tuntia viikossa.

Taidekoulunjohtaja

Kunnallisessa taidekoulussa johtajana toimivan opettajan opetusvelvollisuus on 1–4 tuntia alempi kuin muutoin.

Yksityisessä taidekoulussa koulunjohtajana toimivan opettajan palkka on korkeampi ja opetusvelvollisuus alempi kuin muutoin.

Rehtorit

Rehtoreiden palkkausta ja opetusvelvollisuutta määrittäessä tulee ottaa huomioon mm. koulun opetuspisteiden lukumäärä ja sijainti sekä koulun muun henkilökunnan määrä. Opetusvelvollisuus on kunnallisissa oppilaitoksissa 6–14 viikkotuntia ja yksityisissä oppilaitoksissa 5–14 viikkotuntia. Työaika ja vuosiloma määräytyvät kuten muidenkin oppilaitosmuotojen rehtoreilla.

Vapaan sivistystyön oppilaitos (Kunta, Sivista, AVAINOTES)

LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ LUOKITELLAAN vapaaksi sivistystyöksi kansalais- ja työväenopistojen sekä kansanopistojen lisäksi opintokeskukset, kesäyliopistot ja liikunnan koulutuskeskukset. Tässä yhteydessä käsittelemme näistä kahta ensin mainittua opistomuotoa.

KANSALAIIS- JA TYÖVÄENOPISTOT

KUNNAN SOPIMUSMÄÄRÄYKSISSÄ kansalaisopisto-nimikkeellä tarkoitetaan opistoja, joiden nimenä on kansalaisopisto tai työväenopisto. Yksityisen opetusalan sopimusmääräyksissä käytetään kumpaakin nimikettä.

OPETTAJAN TYÖAIKA

TYÖVUOSI ALKAA 1.8. ja päättyy 31.7. Työ- ja lomajaksojen jaksotuksesta ei ole säädöksiä eikä määräyksiä, mutta niihin sovelletaan virka- ja työehtosopimusten yhteisissä määräyksissä sovittuja periaatteita.

Vuotuinen työvelvollisuus jakaantuu opetusvelvollisuuteen ja muuhun työvelvollisuuteen. Opettajan muu työvelvollisuus on 374 tuntia työvuodessa.

Kunnallisessa ja Avainotesin piirissä olevassa opistossa lukuvuoden työajaksi otettu vähintään 10 viikkotuntia opettava tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään muuta työtä 10 tuntia. Vähintään lukuvuoden työajaksi otetulle alle 10 viikkotuntia opettavalle tuntiopettajalle muuta työtä voidaan määrätä 4 tuntia. Mikäli muuta työtä määrätään yli em. tuntimäärien, maksetaan siitä korvaus.

Sivistan työehtosopimuksen piirissä olevalla keskimäärin vähintään 16 viikkotuntia opettavalla tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä muuta työtä 24 tuntia lukuvuodessa. Keskimäärin alle 16 viikkotuntia tekeväälle opettajalle voidaan määrätä em.

24 tunnista tehtäväksi vastaava osuus kuin hänen opetustuntimääränsä on 16 tunnista suhteutettuna ja työsuhteen pituuteen lukuvuoden aikana.

Opetusvelvollisuuden huojennukset

Sekä yksityisellä että kunnallisella opetusalla on sovittu opetusvelvollisuuden huojennuksista apulaisrehtorin tehtävien, erityistehtävien, osastonjohtajan ja opetusalan johtavan opettajan tehtävien johdosta.

Opetusvelvollisuuteen kuuluvan opetustunnin pituus on 45 minuuttia ja muuhun työvelvollisuuteen kuuluvan tunnin pituus 60 minuuttia.

Opetustunteihin sisältyy opetuksen valmistelu samoin kuin opetukseen kuuluvien kertaus- ja muiden tehtävien sekä kokeiden valmistus ja korjaus ja osallistuminen opettajainkokouksiin.

Opettajan työ- ja opetusvelvollisuus vähenee muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuvan loppiaisen vuoksi laskennallisesti yhden päivän. Vuotuista työvelvollisuutta vastaavat osat vähennetään työ- ja opetusvelvollisuuksista.

Suunnittelijaopettajan työaika

Kunnallisissa opistoissa on lisäksi sovittu suunnittelijaopettajan työajasta, jota voidaan soveltaa opettajan suostumuksella muihinkin kuin suunnittelijaopettajan virka- tai työnimikkeellä oleviin. Tällöin vuotuinen tuntimäärä voi olla 1 224 tuntia siten, että opetusvelvollisuus on enintään sama kuin muilla vastaavan aineen opettajilla.

Rehtorin ja apulaisrehtorin työaika

Rehtorin ja apulaisrehtorin virassa/toimessa noudatetaan kokonaistyöaikaa, jolloin asianomainen työskentelee soveltuvin osin toimistotyöaikaa koskevien määräysten mukaisesti kuitenkin työn erikoisluonne huomioon ottaen.

Kansanopistot

OPETTAJIEN TYÖAIKA

YLEISMÄÄRÄYKSET TYÖAJAN jaksotuksesta sekä opetusvelvollisuuden huojennuksista ovat pääosin samat kuin kansalais- ja työväenopistossa.

Opettajiin sovelletaan vaihtoehtoisesti joko kokonaistyövelvollisuutta (Kunta, Sivista) tai 1 624 tunnin kokonaistyöaikaa (Sivista) tai toiminnalliset vaatimukset huomioon ottavaa toimistotyöaikaa (Kunta).

KANSANOPISTOJEN, KANSALAISS- JA TYÖVÄENOPISTOJEN TUNTIOPETTAJAT

TUNTIOPETTAJILLE MAKSETAAN palkka pidettyjen tuntien mukaan. Palkkataulukon mukaiset euromäärät ovat vähimmäispalkkaperusteita, joihin ei sisälly pätevyyslisä eikä määrävuosikorotusta.

Kunnan tai Avainotesin piirissä oleva lukuvuoden työajaksi otettu vähintään 10 viikkotuntia opettava tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään muuta työtä 10 tuntia. Vähintään lukuvuoden työajaksi otetulle alle 10 viikkotuntia opettavalle tuntiopet-

tajalle muuta työtä voidaan määrätä 4 tuntia. Mikäli muuta työtä määrätään yli em. tuntimäärien, maksetaan siitä korvaus

Sivistan sopimuksen piirissä olevalla keskimäärin vähintään 16 viikkotuntiolettavalla tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä muuta työtä 24 tuntia lukuvuodessa. Keskimäärin alle 16 viikkotuntia tekeväle opettajalle voidaan määrätä em. 24 tunnista tehtäväksi vastaava osuus kuin hänen opetustuntimääränsä on 16 tunnista suhteutettuna ja työsuhteen pituuteen lukuvuoden aikana.

Tuntiopettajalla on oikeus lomakorvaukseen ja lomaraahan. Oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain mukaan ja lomakorvauksen suuruus virka- tai työehtosopimuksen mukaan. Lomaraha maksetaan virka- tai työehtosopimuksen mukaisesti. OVTE:n mukaan lomakorvausta ei makseta, jos tuntiopettaja saa samanaikaisesti vuosilomaa, lomakorvausta tai lomarahaa saman työnantajan muun palvelussuhteen perusteella.

Palkalliseen sairauslomaan, äitiysvapaaseen ja tilapäiseen hoitovapaaseen on oikeus tuntiopettajalla, joka opettaa keskimäärin vähintään 14 tuntia viikossa.

Yliopisto

KOKONAISTYÖAIKA

OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖ kuuluu kokonaistyöajan piiriin, jossa vuosittainen työaika on 1 624 tuntia. Jokainen työntekijä laatii vuosittain ennen lukuvuoden alkamista työsuunnitelman yhteistyössä esimiehensä kanssa. Siihen kirjataan 1 624 tunnin työajan kohdentaminen eri tehtäväalueille seuraavan lukuvuoden aikana, ja laadinnassa otetaan huomioon henkilön osallistuminen opetukseen, tutkimustoimintaan ja muihin tehtäviin. Opetuksen määrää mitoit-

taessa otetaan huomioon varsinaisen opetuksen lisäksi opetuksen vaatima valmistelutyö, arviointiin, ohjaukseen ja opiskelijaviestintään tarvittava aika. Yliopisto hyväksyy työsuunnitelmat organisaationsa mukaisesti.

Työntekijä vastaa omasta työajastaan ja sen käyttämisestä työsuunnitelmassa oleviin tehtäviin. Lukukauden aikana työntekijä ja esimies voivat tarkastella työsuunnitelman toteutumista ja työn tuloksia kokonaistyöajan puitteissa.

Kokonaistyöajassa olevat työntekijät eivät ole vuosilomalain piirissä. Vuosilomaa koskevia mää-

räyksiä sovelletaan vain lomarahen määräytymisen osalta. Lukuvuoden työt tulee suunnitella niin, että työsuunnitelmaan merkittyjen töiden lisäksi on mahdollista pitää riittävästi yhdenjaksoista vapaata.

Kontaktiopetuksen enimmäistuntimäärät

Opetuspainotteisissa tehtävissä työsuunnitelmaan sisällytettävän opetustuntituntikatto on 396 tuntia lukuvuodessa. Tämä tarkoittaa sitä, että mikäli henkilöllä on kontaktiopetusta 396 tuntia, käytännössä vuosittainen työaika 1 624 tuntia täyttyy.

Professorien kontaktiopetuksen enimmäismäärä on 142 tuntia. Väitöskirjaa päätyökseen tekeviä koskee työehtosopimukseen kirjattu suositus, että opetukseen käytetään enintään 5 % vuosityöajasta. Opetuksen tulee mahdollisuuksien mukaan liittyä henkilön omaan tutkimusalaan.

Tavanomaista vähemmän valmistelua vaativissa tehtävissä opetuskatto voi olla 455 h. Tämä on mahdollista ainoastaan sellaisissa opetus-tehtävissä, joissa tehtävän velvollisuuksiin ei varsinaisesti sisälly tutkimusta. Tutkimuksen puuttuminen ei ole automaattinen peruste korkeamman opetustuntikatton käytölle. Samalla tulee ottaa huomioon, että sopijaosapuolten välillä on sovittu, että korkeampien opetuskattojen suhteellinen osuus yliopistoissa ei saa muuttua.

YLIOPISTOJEN PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

PALKKA YLIOPISTOISSA muodostuu tehtävien vaativuuteen perustuvasta tehtäväkohtaisesta palkanosasta ja henkilökohtaiseen suoriutumiseen perustuvasta palkanosasta sekä 31.12.2009 voimassa olleeseen virka- tai työsuhteeseen liittyvästä, silloin voimassa olleeseen virka- ja työehtosopimukseen perustuvasta palkan takuuosuudesta.

Tehtäväkohtainen palkanos

Tehtäväkohtainen palkanos määräytyy tehtävän vaativuustason perusteella. Tehtävän vaativuusarviointi perustuu työnantajan määrittelemään tehtävään, tehtäväkuvaukseen ja tehtävään sovellettavaan arviointijärjestelmään. Yliopistoissa on kaksi arviointijärjestelmää: opetus- ja tutkimushenkilöstöön sovellettava arviointijärjestelmä sekä muuhun henkilöstöön sovellettava arviointijärjestelmä.

Vaativuusarvioinnissa käytettävät päävaativuustekijät ovat opetus- ja tutkimushenkilökunnan järjestelmässä työn luonne ja vastuu, tehtävän edellyttämät vuorovaikutustaidot sekä tehtävän edellyttämät tiedolliset ja taidolliset valmiudet. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan arviointijärjestelmässä tehtävien vaativuustasoja on 11. Vaativuusarvioinnin tulee pohjautua tehtävän vaativuuden arviointiin eikä nimikkeen pohjalta tehtävään sijoitteluun eri vaativuustasoille.

Tehtävän vaativuustaso arvioidaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta. Tehtävän vaativuus voidaan ottaa uudelleen arvioitavaksi, jos esimies katsoo tehtävän muuttuneen niin, että uusi arviointi tarvitaan sen selvittämiseksi, tuleeko vaativuustasoa muuttaa. Tehtävä tulee ottaa myös uudelleen arvioitavaksi silloin, jos henkilö itse tai häntä edustava luottamusmies pyytää sitä. Tehtävien vaativuutta ja vaativuustasoa tarkastellaan henkilön ja hänen esimiehensä välisissä arviointikeskusteluissa. Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella ehdotuksen vaativuustasosta. Tämän jälkeen arviointiryhmät käsittelevät uusien ja muuttuneiden tehtävien vaativuusarvioinnit ja määrittelevät kantansa niihin. Lopuksi työnantaja vahvistaa vaativuustasot esimiesten ja arviointiryhmien ehdotukset saatuaan. Työnantaja voi perustellusta syystä poiketa arviointiryhmän esityksestä.

Esimerkki: Opetus- ja tutkimushenkilöstön vaatuvuustasokartan alimmat tasot 1–4 on tarkoitettu pääosin väitöskirjatyötä tekeville. Vaativuustason 4 tasokuvauksessa mainittu ”perusopetukseen liittyviä itsenäisesti toteutettavia tehtäviä” liittyy nuoremman tutkijan opetuksellisiin vastuisiin eikä sisällä opetuspainotteisen toimen tehtäväkuvausta.

Tutkimus- ja opetuspainotteisten tehtävien kuvaukset ovat puolestaan eriytetty vaatuvuustasosta 5 lähtien. Tasolla 5 opetuspainotteisen tehtävän kuvaukseen liittyy keskeisesti arviointi ja kehittäminen. Jos opettajalta edellytetään itsenäistä opiskelijoiden arviointia, opintokokonaisuuksien eli kurssien suunnittelua ja toteutusta, perustutkintotasosta opetusta sekä perustutkinto-opiskelijoiden ohjausta, vaatuvuustasokartan mukainen alin vaatuvuustaso on 5.

Kokemus on osoittanut, että on ensiarvoisen tärkeää määritellä vaatuvuustaso oikein jo työsuhteen ensi metreillä. Jos olet epävarma vaatuvuustasosta, ota yhteys yliopistosi luottamusmieheen.

Henkilökohtainen palkanosa

Henkilökohtainen palkanosa määräytyy henkilön suoritustason perusteella. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan henkilökohtaisen suoriutumisen tasoja on 9.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilökohtaisen suoriutumisen arviointijärjestelmän pääarviointitekijät ovat opetukselliset ansiot, tutkimukselliset ansiot sekä yliopistoyhteisölliset ja yhteiskunnalliset ansiot. Henkilökohtainen suoriutuminen arvioidaan suhteessa työtehtäviin ja työsuunnitelmaan tai muulla vastaavalla tavalla asetettuihin tavoitteisiin. Lisäksi suoriutumista arvioidaan vertaamalla työtehtäviin liittyviä ansioita muiden vastaavilla aloilla, samoissa vaatuvuusryhmissä ja vastaavan tyyppisissä tehtävissä toimivien ansioihin eli opettajan ansioita verrataan muiden yhtä vaativissa tehtävissä toimivien ansioihin.

Henkilökohtaista työsuoritusta ja suoritustasoa tarkastellaan työntekijän ja hänen esimiehensä välisissä arviointikeskusteluissa. Arviointikeskustelut käydään koko yliopiston tasolla kahden vuoden välein. Seuraavan arvioinnin ajankohta on keväällä 2017.

Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella ehdotuksen työsuorituksen arvioinniksi ja suoritustasoksi. Työnantaja vahvistaa henkilökohtaisen suoritustason. Työnantaja voi perustellusta syystä poiketa esimiehen suorituservioinnista.

Vaativuuslisä

Tehtäväkohtaisen palkanosan lisäksi työnantaja voi maksaa vaativuuslisää, joka on 50 % henkilön tehtävän vaatuvuustason ja sitä seuraavan ylemmän vaatuvuustason välisestä palkkaerosta, ottaen huomioon myös henkilökohtaisen palkanosan. Vaativuuslisä voidaan myöntää myös määräajaksi.

Vaativuuslisä ei vaikuta vaatuvuustasokarttojen tai vaativuuskehikon tulkintaan tai vaativuuskehikon sisältöön. Tehtävät määritellään vaatuvuustasolle palkkausjärjestelmän mukaisesti. Suoritustasoa ei arvioida uudelleen vaativuuslisää myönnettäessä.

Suorituskorotus

Suorituskorotus on 50 % työntekijän suoritustason ja sitä ylemmän suoritustason välisestä euromäärästä. Tämä elementti ei koske harjoittelukouluja.

Harjoittelukoulujen opetushenkilöstö

TYÖAIKA

HARJOITTELUKOULUJEN OPETTAJAT ovat opetusvelvollisuustyöajassa kuten kunnallisten ja yksityisten yleissivistävien oppilaitoksien opettajat. Merkittävä ero on se, että harjoittelukoulujen opettajat ovat työsuhteessa, jolloin heihin noudatetaan työsopimuslain määräyksiä. Oppilastyöpäivät, oppituntien pituudet ja kesätyö noudattelevat 31.12.1998 voimassa ollutta lainsäädäntöä kuten kunnallisissa oppilaitoksissa.

Harjoittelukoulujen opettajien työ poikkeaa ohjaustehtävän osalta muiden oppilaitosten opetustehtävistä. Harjoittelukoulun lehtorin opetusvelvollisuuteen voidaan lukea opetusharjoittelun ohjaamista ja muita harjoittelukoulun opettajankoulutustehtäviä koulukohtaisen opettajankoulutuksen tuntikiintiön rajoissa. Tuntikiintiöllä tarkoitetaan opettajankoulutuksesta johtuviin tehtäviin käytettävien tuntien enimmäismäärää.

OPETUSVELVOLLISUUS

VOIT TARKISTAA oman opetusvelvollisuutesi OAJ:n verkkosivuilta.

HARJOITTELUKOULUJEN PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

HARJOITTELUKOULUJEN OPETUSHENKILÖSTÖN varsinainen palkka muodostuu tehtävien vaativuuteen perustuvasta tehtäväkohtaisesta palkanosasta, henkilökohtaiseen työsuoritukseen perustuvasta henkilökohtaisesta palkanosasta sekä 31.12.2009 voimassa olleesta, aikaisemmin voimassa olleeseen sopimukseen perustuvasta takuupalkasta tai vastaavasta palkkatekijästä.

Tehtäväkohtainen palkanosa

Tehtäväkohtainen palkanosa määräytyy tehtävien vaativuustason perusteella harjoittelukoulujen

opetushenkilöstön arviointijärjestelmän mukaisesti. Harjoittelukoulujen arviointijärjestelmässä on 11 vaativuustasoa.

Tehtävien vaativuusarviointi perustuu työnantajan määrittelemään tehtävään ja tehtäväkuvaukseen. Arvioinnissa käytettävät päävaativuustekijät ovat työn luonne ja vastuu, vuorovaikutustaidot sekä tiedolliset ja taidolliset valmiudet.

Tehtävien vaativuutta ja vaativuustasoa tarkastellaan henkilön ja hänen esimiehensä välisessä arviointikeskustelussa. Esimies tekee suorittamansa arvioinnin perusteella ehdotuksen vaativuustasosta. Tämän jälkeen, samalla tavalla kuin yliopistoissa, työnantaja vahvistaa vaativuustasot esimiesten ja arviointiryhmien ehdotukset saatuaan. Työnantaja voi perustellusta syystä poiketa arviointiryhmän esityksestä.

Henkilökohtainen palkanosa

Henkilökohtainen palkanosa määräytyy henkilön suoritustason perusteella ja se on enintään 50 % kulloinkin maksettavasta tehtäväkohtaisesta palkanosasta. Harjoittelukoulujen opetushenkilöstön henkilökohtaisen palkanosan taulukossa on 13 tasoa.

Henkilökohtaisen suoriutumisen arvioinnin pääarviointitekijät ovat ammatinhallinta, laatu ja työn tulokset sekä vastuullisuus työssä ja toiminta työyhteisössä.

Henkilökohtaista työsuoritusta ja suoritustasoa tarkastellaan henkilön ja hänen esimiehensä välisissä arviointikeskusteluissa. Keskustelut käydään vähintään kahden vuoden välein.

Suoritusarviointi koskee henkilön suoriutumista tehtävässään ja hänelle asetetuista tavoitteista. Suorittamansa arvioinnin perusteella esimies tekee ehdotuksensa työsuorituksen arviointiksi ja suoritustasoksi. Työnantaja vahvistaa henkilökohtaiset työsuoritusarvioinnit ja -tasot sekä henkilökohtaiset palkanosat.

Varhaiskasvatus (Kunta, SOSTES, AVAINTEs)

TYÖAIKA

Suunnittelu- ja yhteistyöaika

Virka- ja työehtosopimuksissa on sovittu lastentarhanopettajien työaikaa koskevista erityismääräyksistä, joilla on haluttu turvata opetustyöhön tarvittava suunnittelu-, valmistelu- ja arviointiaika.

Työaikaa koskevien erityismääräysten mukaisesti tulee varata kulloinkin riittävä aika (vähintään 8 % koko työajasta) lapsiryhmän ulkopuolisiin tehtäviin, kuten toiminnan yhteiseen suunnitteluun, oman lapsiryhmän toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun sekä vanhempien ym. yhteistyötahojen tapaamisiin. Osa työajasta voidaan tehdä esimiehen ohjeen mukaan myös työpaikan ulkopuolella.

Esiopetuksesta vastaavalle lastentarhanopettajalle tulee tämän lisäksi varata aikaa opetussuunnitelman laatimiseen ja lapsi- ja ryhmäkohtaisen esiopetussuunnitelman tekemiseen. Opetus- ja kasvatusyöhön säännöllisesti osallistuvan johtajan työajassa pitää ottaa huomioon myös päiväkodin johtamiseen ja esimiestyöhön tarvittava aika.

Jos koko työaika kuuluu lapsiryhmätyöhön, ei työaikamääräyksiä ole noudatettu oikein. Viikkotyöajasta on aina varattava kulloinkin riittävä aika lapsiryhmän ulkopuolisiin tehtäviin. Lastentarhanopettaja vastaa varhaiskasvatuksen opetus- ja kasvatus tehtävien lisäksi varhaiskasvatuksen suunnittelusta ja kehittämisestä ja arvioinnista, esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisesta, vanhempien ja muiden yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä yhteistyöstä sekä oman työtiiminsä pedagogisesta johtamisesta. Näihin työtehtäviin on varattava riittävästi aikaa, jotta toiminta on varhaiskasvatuslain mukaista.

Yleistyöaika

Päiväkodin johto- sekä opetus- ja kasvatus tehtävissä työskentelevän säännöllinen työaika määräytyy yleistyöajan mukaisesti. Yleistyöajassa säännöllinen työaika on enintään 9 tuntia vuorokaudessa ja 38 tuntia 45 minuuttia viikossa tai 38 tuntia 50 min (SOSTES).

Yleistyöaika voidaan myös järjestää siten, että viikkotyöaika on keskimäärin 38 tuntia 45 minuuttia enintään kuuden viikon ajanjaksossa. Viikkoa pidempää tasoittumisjaksoa on perusteltua käyttää vain silloin, kun se on päiväkodin toiminnan kannalta tarpeellista. Käytännössä 2–4 viikon tasoittumisjakso on yleensä riittävä.

Mikäli käytössä on tasoittumisjakso, työvuoroluettelo on laadittava ennalta koko jaksolle. Yleistyöajassa on määritelty sekä vuorokautinen että viikoittainen ylityöraja. Ylityötä ei voi korvata tunti tunnista -periaatteella.

Tunti tunnista korvattavaa lisätyötä voi muodostua vain osa-aikatyöntekijälle ja KVATES:n ja AVAINTEs:n mukaan myös arkipyhäviikolla.

Ylityön muodostuminen yleistyöajassa viikkoa pidemmässä tasoittumisjaksossa

YLITYÖTÄ ON työnantajan aloitteesta tehty työ, joka ylittää sekä työvuoroluetteloön merkityn säännöllisen työajan että seuraavat ylityörajat:

- ▶ vuorokautinen ylityöraja on 8 tuntia tai tätä korkeampi työvuoroluetteloön etukäteen merkitty tuntimäärä, kuitenkin enintään 9 tuntia
- ▶ viikoittainen ylityöraja on 38 h 45 min (SOSTES 38 h 50 min). Viikkoa pidemmässä tasoittumisjaksossa viikkoylityöraja on työvuoroluetteloön etukäteen merkitty kunkin viikon säännöllinen viikkotyöaika.

Työvuoroluettelo on laadittava koko tasoittumisjaksoksi. Tasoittumisjakson viikko- ja työpäivien työajoissa otetaan etukäteen huomioon ajanjaksoon sijoittuvat työajantarpeet, esimerkiksi vanhempien tapaamiset ja koulutustilaisuudet, jotka tasoitetaan tasoittumisjakson työajoissa. Tasoittumisjaksossa ei kuitenkaan ole tarkoituksena tasoittaa kyseisen ajanjakson aikana tulevia työvuoroluetteloon suunniteltujen työtuntien yllättäviä ylityksiä.

Työvuoroluettelo on saatettava kirjallisesti työntekijöiden/viranhaltijoiden tietoon vähintään viikkoa ennen siinä tarkoitettun ajanjakson alkua. Tämän jälkeen työvuoroluettelo ei voi muuttua kuin suostumuksella tai perustellusta syystä. Työnantaja ei voi yksipuolisesti muuttaa työvuoroluettelon mukaista työvuoroa sen jälkeen, kun työntekijä/viranhaltija on saapunut työvuoroon.

Työtuntien muodostuminen ylityöksi ei ole sopimuksen tarkoittama perusteltu syy muuttaa työvuoroluettelo. Työaikojen ylityksistä syntyy pääsääntöisesti ylityötä, ja ylityön muoto riippuu siitä, ylittyykö työvuoroluetteloon suunnitellun työajan lisäksi vuorokautinen vai viikoittainen ylityöraja.

Yleistyöaika on myös päiväkodinjohtajan työaikamuoto riippumatta siitä, työskenteleekö hän lapsiryhmässä vai ei. Päiväkodinjohtajat toimivat ammatillisen työn johtajina ja alaistensa välittöminä esimiehinä, minkä vuoksi heillä on täysi oikeus työaikakorvauksiin.

Työaikaa koskevia sopimusmääräyksiä tulee noudattaa täsmällisesti myös silloin, kun käytössä on sähköinen työvuorojen suunnittelu- ja seurantaohjelmisto. Mikäli päiväkodissa on työaikaan liittyviä ongelmia, kannattaa olla yhteydessä luottamusmieheen.

Lauantaityöpäivästä korvataan enemmän kuin tunti tunnista

Lauantaina järjestettävä kehittämis- tai koulutuspäivä tulee ottaa huomioon työvuoroluettelo laadittaessa. Lauantaipäivän työajan tulee sisältyä viikkotyöaikaan, tai jos käytössä on useamman viikon tasoittumisjakso, tasoittumisjakson yhteenlaskettuun työaikaan. Tällöin lauantaityöpäivä tehdään säännöllisenä työaikana ja siitä korvataan lauantaityökorvaus.

Jos lauantaityöpäivä halutaan korvata tasoittumisjakoa myöhemmin kokonaisella vapaapäivällä, asiasta pitää sopia erikseen luottamusmiehen kanssa, jos se koskee vähintään viittä työntekijää/viranhaltijaa. Paikallisessa sopimuksessa on syytä sopia siitä, että lauantaina tehty työtunnit sisällytetään säännölliseen työaikaan, jolloin vapaana annettavissa tunneissa huomioidaan myös lauantaityökorvaus. Lisäksi on sovittava, miten kehittämispäivä merkitään työvuoroluetteloon, ja miten se otetaan työajan kertymisessä huomioon.

Jos työtunteja ei etukäteen oteta huomioon viikkotyöajassa, syntyy tehdystä lauantaityöpäivästä viikoittaista ylityötä, josta kunnallisissa- ja AVAIN-TA-päiväkodeissa 5 ensimmäistä tai EK-päiväkodeissa 8 ensimmäistä tuntia korvataan 50 %:lla korotettuna ja seuraavat 100 %:lla. Kun lauantaityö tehdään ylityönä, se ei sisälly säännölliseen työaikaan, minkä johdosta siitä ei korvata lauantaityökorvausta.

PALKKAUS

KUNNALLISISSA PÄIVÄKODEISSA palkka perustuu tehtävän vaativuuteen

KVTES:n mukaan palkkaus koostuu tehtäväkohtaisesta palkasta ja henkilökohtaisesta lisästä sekä työkokemuksellisestä Tärkein palkan osa on tehtäväkohtainen palkka, joka perustuu tehtävien vaativuuteen (katso sivu 6–7 Toïssä kunnalla → Palkkausjärjestelmä).

Palkkahinnoittelussa on käytössä hinnoittelukohdat, joissa on mainittuna pääasialliset tehtävät ja vähimmäisperuspalkat. Tehtävän vaativuuden arvioinnissa lastentarhanopettajan tehtävän vaativuutta verrataan toisen lastentarhanopettajan tehtävään. Erityislastentarhanopettajan tehtäväkohtaisen palkan tulee olla selvästi lastentarhanopettajan palkkaa korkeampi, koska erityislastentarhanopettajalta edellytetään erikoistumiskoulutusta.

Vaikka tehtäviä vertaillaan pääsääntöisesti samaan palkkaryhmään kuuluvien välillä, on toisinaan tarkoituksenmukaista tarkastella samanaikaisesti muitakin palkkaryhmiä. Esimerkiksi päiväkodinjohtajan ja hänen johtamansa henkilöstön tehtäväkohtaisten palkkojen eron pitää olla riittävän suuri.

Tehtävien vaativuuden arvioinnin tulee perustua tehtäväkuvaukseen, josta käyvät ilmi pääasiallinen työtehtävä, työn tarkoitus ja siihen kuuluvat olennaiset tehtäväkokonaisuudet.

Jos tehtäväkuvauksessa määritellyjä tehtäväkokonaisuuksia muutetaan tai ne ovat muuttuneet vähäistä merkittävämmiin, tarkistetaan myös tehtäväkuvaus muuttuneen tilanteen mukaiseksi ja arvioidaan tehtävän vaativuus uudelleen. Sen jälkeen arvioidaan muutosten vaikutukset tehtäväkohtaiseen palkkaan.

Yksityiset EK-päiväkodit

Suurimmassa osassa yksityisiä päiväkoteja noudatetaan Yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimusta. Henkilökohtainen kuukausipalkka sisältää tehtäväkohtaisen palkan ja palveluslisät. Yksityisellä alalla on usein käytäntönä soveltaa ylempiä palkkaluokkia vähimmäispalkkaluokan sijaan. Yksityisen päiväkodin ylläpitäjän kannattaa pitää palkkataso kuntaan nähden kilpailukyisenä.

Työntekijän palkan tasoon vaikuttaa työtehtävien vaativuus. Mikäli työntekijän työtehtävät ovat selvästi kyseisen palkkaryhmän perustyyttä vaativammat tai vastuullisemmat, tulee tämä huomioida joko korkeampana palkkaluokkana tai euromääräisenä lisänä. Samoin voidaan toi-

mia, jos työtehtävät edellyttävät erityistä koulutusta tai kokemusta.

Tehtävä on vaativampi, jos lastentarhanopettajalla on ohjausvastuuta muihin työntekijöihin nähden esimerkiksi silloin, kun lastentarhanopettaja toimii oman yksikkönsä vastaavana lastentarhanopettajana tai pedagogisena johtajana. Lastentarhanopettajan palkassa huomioitavana lisäkoulutuksena voidaan pitää muun muassa ylempää korkeakoulututkintoa, alkuopetuksen-, erityislastentarhanopettajan-, musiikkileikkikoulun opettajan - tai seikkailukasvattajan opintoja. Päiväkodin johtajan tehtävissä edellä mainittujen pedagogisten opintojen lisäksi tällaisena tehtävän edellyttämänä lisäkoulutuksena voidaan pitää esimerkiksi johtamistaitoon tai taloushallintoon liittyviä opintoja.

Yksityiset AVAINTA-päiväkodit

AVAINTE:n mukaan palkkaus koostuu peruspalkasta ja kokemuslisistä. Työntekijä peruspalkka on sitä korkeampi, mitä ylemmälle tasolle hänen työtehtäviensä vaativuus, ammattitaitonsa ja työsuorituksensa on arvioitu. Palkka on yleensä korkeampi kuin AVAINTE:ssa mainittu vähimmäisperuspalkka.

Jokaiseen työyhteisöön on laadittava arviointijärjestelmä, jonka perusteella työntekijän henkilökohtainen peruspalkka saadaan määritettyä. Tehtävän vaativuutta lisävinä tekijöinä voidaan lastentarhanopettajan tehtävässä huomioida mm. lapsiryhmän heterogeenisyys, esiopetuksesta vastaaminen, esimiehen varhaiskasvatustöiden toimiminen tai kasvatus- ja työyhteisön ohjaukseen ja johtamiseen liittyvät muut lisävastuut. Henkilökohtaisen ammatinhallinnan arvioinnissa otetaan huomioon mm. taito suoritua tehtävän edellyttävien opetus- ja kasvatusmenetelmien valintatilanteista sekä monitaitoisuus tai erityisosaaminen jollakin varhaiskasvatuksen osa-alueella. Työsuorituksen arvioinnissa otetaan huomioon mm. taito käyttää ammatillisia valmiuksiaan itselle ja työyhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Kilpailukyky sopimus

Pääsopijajärjestöillä ja maan hallituksella on yhteinen näkemys siitä, kuinka kilpailukyky sopimus vaikuttaa valtion ja kuntien talouteen. Kaikki kilpailukyky sopimuksen mukaiset OAJ:n jäsenistöä koskevat työ- ja virkaehtosopimukset on allekirjoitettu.

Kilpailukyky sopimuksella kaikkia nykyisiä työ- ja virkaehtosopimuksia jatketaan vuodella, eli ne ovat voimassa 31.1.2018 asti.

Kaikkia jäseniämme koskeva keskeisin muutos on työajan pidentäminen 24 tunnilla vuodessa vastikkeetta. Toinen huomioitava asia on, ettei palkkoja koroteta sopimuskauden aikana.

Kilpailukyky sopimuksessa tarkennettiin myös paikallisen sopimisen mahdollisuutta ja menettelytapoja. Paikallisella sopimuksella ei edelleenkään saa sopia työehtosopimuksen minimiehtoja huonommin.

Lisätietoja löydät www.oaj.fi. Voit tarvittaessa kysyä asiasta lisää omalta luottamusmieheltäsi.

KUNTA-ALA (KVTES ja OVTES)

HUOM! Kaikilta kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevilta työntekijöiltä leikataan lomarahasta 30 prosenttia vuosina 2017, 2018 ja 2019. Lomarahaprosentit ovat määräaikaisesti 4,2 % (normaalisti 6 %), 3,5 % (5 %) ja 2,8 % (4 %).

Paikallista sopimista koskeviin sopimusmääräyksiin ei tehty muutoksia, mutta kunta-alan pääsopijajärjestöt ja KT ovat laatineet yhteisen ohjeistuksen paikallisesta sopimisesta ja nykyisistä mahdollisuuksista sopia palvelussuhteen ehdoista paikallisten olosuhteiden mukaan.

Tuntiopettajilla ja osa-aikaisilla opettajilla vuotuinen työajan lisäys kuitenkin vaihtelee työajan määrän suhteessa kokoaikatyöhön. Määräaikaisilla siihen vaikuttaa virka-/työsuhteen kesto.

LASTENTARHANOPETTAJAT

- ▶ 24 tunnin vuotuinen työajan lisäys toteutetaan siten, että viikkotyöaika pidennetään 30 minuutilla. Viikkotyöajan pidennys tulee pääsääntöisesti suunnitella työvuoroluetteloon tehtäväksi yhtenä päivänä.
- ▶ Viikoittainen ylityöraja nousee 30 minuutilla.
- ▶ Lastentarhanopettajien työaika koskeviin erityismääräyksiin ei tullut muita muutoksia.

PERUSKOULUT, LUKIOT JA AIKUISLUKIOT

- ▶ Työajan pidentäminen 24 tunnilla kohdistetaan suunnittelu- ja kehittämistyöhön, ei opetukseen.
- ▶ Yhteissuunnitteluajaksi tulee 12 tuntia lisää ja samalla se muutetaan vuotuiseksi. Tällä hetkellä yt-aika on sopimuksessa määritelty viikoittaisena, tosin käytännössä sen viikoittainen määrä on vaihdellut lukuvuoden aikana nykyisinkin. Yt-ajan käyttö pitää suunnitella.
- ▶ Toiset 12 tuntia voidaan käyttää opinto- ja suunnittelutyöhön tai muuhun opettajatyöhön oppilastyöpäivinä pidettävänä tilaisuuksina. Perustellusta syystä tästä työajasta voidaan määrätä pidettäväksi korkeintaan yksi kokonainen kuuden tunnin päivä. Jos näin menetellään, tulee kyseinen päivä pitää oppilastyövuoden aikana lauantapäivänä.

- ▶ ”Muulla opettajatyöllä” tarkoitetaan sellaista työtä, jota ei voi lukea opetusvelvollisuuteen. Se ei voi myöskään olla työtä, joka perustuu erilliseen OVTES:n määräykseen.
- ▶ 24 tunnin lisäys koskee sekä vakituisia opettajia että koko lukuvuodeksi (1.8.–31.7.) palkattuja määräaikaisia opettajia.
- ▶ Lukuvuoden työajaksi, eli elokuusta päättäjäisjuhlaan, palkatuilla opettajilla vuosityöajan lisäys on 20 tuntia.
- ▶ Päätoimiset tuntiopettajat, jotka on palkattu vähintään lukukauden työajalle yhteensä enintään 10 tunnin ajaksi oppilastyöpäivinä pidettävänä tilaisuuksina ja/tai vaihtoehtoisesti osana yhteissuunnittelutyöaikaan koulutusmuodon liitteen määräyksen mukaan.
- ▶ Sivutoimiset tuntiopettajat, jotka on palkattu toistaiseksi tai vähintään koko lukuvuodeksi ja jotka opettavat 10 vuosiviikkotuntia tai enemmän opinto-, suunnittelu- tai muuta opettajatyötä yhteensä enintään 10 tuntia.
- ▶ Sivutoimiset tuntiopettajat, jotka on palkattu toistaiseksi tai vähintään koko lukuvuodeksi ja jotka opettavat alle 10 vuosiviikkotuntia opinto-, suunnittelu- tai muuhun opettajatyöhön yhteensä enintään neljän tunnin ajaksi.
- ▶ Oppilaanohjauksen lehtorin viranhaltijoilla vuosittainen työaika kasvaa 24 tunnilla, sitä ei voi sijoittaa opetustunteihin eikä kesäkeskustysaikaan.

AMMATILLINEN PERUSASTE

- ▶ Ammatillisissa oppilaitoksissa 24 tunnin lisäys kohdistetaan suunnittelu- tai muuhun työhön.
- ▶ Opetusvelvollisuustyöajassa olevilla opettajilla työajan pidentäminen toteutetaan lisäämällä 24 tuntia vuotuista suunnittelutyöaikaa.
- ▶ Opettajille, jotka ovat kokonaistyöajassa (1.2.2017), lisätään puoli tuntia viikossa työaikaa, joka kohdistetaan muuhun kuin opetustyöhön (yhteensä 24 tuntia).
- ▶ OSIO C, liitteessä 4 suunnittelutyö muutetaan vuotuiseksi: opettajan tulee osallistua oppilaitoksessa 81 tuntia oppilaitoksen toiminnan kannalta tarpeelliseen suunnittelutyöhön.
- ▶ OSIO C, liitteissä 5, 6 ja 9 opettajan tulee osallistua oppilaitoksessa 24 tuntia vuodessa oppilaitoksen toiminnan kannalta tarpeelliseen suunnittelutyöhön.
- ▶ OSIO C, liitteissä 7 ja 8 työajan lisäys kohdistetaan muuhun työhön: opettajan työajan jakautumisesta opetus- ja muuhun työhön päätetään paikallisesti kuitenkin siten, että muuhun kuin opetustyöhön on varattava vähintään 776 (liite 7) / 724 tuntia (liite 8) vuodessa.
- ▶ Tuntiopettajat OSIO C: Vähintään lukuvuoden työajaksi otettu vähintään 10 viikkotuntia opettava sivutoiminen tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään suunnittelu- tai muuta työtä, jolloin korvaus maksetaan 10 tuntia ylittävältä osalta.
- ▶ Vähintään lukuvuoden työajaksi otettu alle 10 viikkotuntia opettava sivutoiminen tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään suunnittelu- tai muuta työtä, jolloin korvaus maksetaan neljä tuntia ylittävältä osalta.

AMMATILLINEN AIKUSKOULUTUSKESKUS

- ▶ OSIO E: 24 tunnin työajan lisäys toteutetaan kaikissa aikuiskoulutuskeskuksissa lisäämällä puoli tuntia viikoittaiseen työaikaan.
- ▶ Tuntiopettajat: Yli 20 viikon palvelussuhteeseen otettu vähintään 10 viikkotuntia opettava sivutoiminen tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään muuta kuin opetustyötä, jolloin tuntipalkka maksetaan 10 tuntia ylittävältä osalta.
- ▶ Yli 20 viikon palvelussuhteeseen otettu alle 10 viikkotuntia opettava sivutoiminen tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään muuta kuin opetustyötä, jolloin tuntipalkka maksetaan neljä tuntia ylittävältä osalta.

TAITEEN PERUSOPETUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ

- ▶ 24 tunnin vuotuisen työajan lisäys kohdistetaan muuhun kuin opetustyöhön.
- ▶ Vuotuisten työpäivien määrä ei muutu.
- ▶ OSIO F, liitteessä 10 muun työn viikoittainen työaika on 38 tuntia ja tunnin pituus on 60 minuuttia.
- ▶ OSIO F, liitteessä 11 opettajan työaika on vuodessa 814 tuntia, josta opetustunteja on 578 tuntia ja muuta työnantajan määräämää työtä 236 tuntia (vaihtoehto 1) tai opettajan työaika on vuodessa 1 224 tuntia, joka jakautuu opetukseen ja muuhun työnantajan määräämään työhön siten, että opetustunteja on enintään 1 mom. mukainen määrä (vaihtoehto 2).
- ▶ OSIO F, liitteessä 12 opettajan muu työvelvollisuus on 374 tuntia työvuodessa, suunnittelu- ja opettajan sidottu vuotuinen työaika määrätään 1 224 tunniksi.
- ▶ OSIO F, liitteessä 13 opettajan vuotuinen muun työn työvelvollisuus on 339 tuntia vuodessa, jos opettajan opetusvelvollisuus on 3/4 kokonaistyövelvollisuudesta.
- ▶ Vuotuinen työpäivien määrä ei muutu.

- ▶ Tuntiopettajat OSIO F: Vähintään lukuvuoden työajaksi otettu vähintään 10 viikkotuntia opettava tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään suunnittelu- tai muuta työtä, jolloin korvaus maksetaan 10 tuntia ylittävältä osalta.
- ▶ Vähintään lukuvuoden työajaksi otettu alle 10 viikkotuntia opettava tuntiopettaja voidaan määrätä tekemään suunnittelu- tai muuta työtä, jolloin korvaus maksetaan neljä tuntia ylittävältä osalta.

REHTORIT

- ▶ Rehtorien työaika on tyypillisesti kokonaistyöaikaa. Rehtorien viikoittaista työaikaa lisätään puolella tunnilla viikossa.

YKSITYINEN OPETUSALA

(EK/Sivistystyönantajat)

HUOM! Lomarahaleikkaus ei koske yksityistä sektoria.

Yksityisen opetusalan sopimusta noudattavia oppilaitoksia ovat yksityiset peruskoulut, lukiot ja aikuislukiot, yksityiset ammatilliset oppilaitokset, kansanopistot, kansalais- ja työväenopistot, urheiluoipistot, musiikkiopistot ja kuvataidekoulut sekä ammattikorkeakoulut.

Kaikissa yksityisissä oppilaitoksissa sivutoimisen tuntiopettajan työmäärän lisäys suhteutetaan opetustuntimäärään ja palvelussuhteen pituuteen. Esimerkiksi vuoden palvelussuhteessa olevan opettajan työtuntimäärä kasvaa 24 tunnilla ja puolen vuoden määräaikaisessa työsuhteessa olevan 12 tunnilla.

YKSITYISET PERUSKOULUT, LUKIOT JA AIKUISLUKIOT

- ▶ Opettajien ja päätoimisten tuntiopettajien työajan pidentäminen 24 tunnilla kohdistetaan suunnittelu- ja kehittämistyöhön, opettajan osaamisen kehittämiseen, koulukoh- taiseen opetuksen suunnitteluun ja arviointi- työhön ja muuhun työhön, ei opetukseen.
- ▶ Perustellusta syystä tästä työajasta voidaan määrätä pidettäväksi korkeintaan yksi kokonainen kuuden tunnin päivä. Jos näin menetellään, kyseinen päivä tulee pitää oppi- lastyövuoden aikana lauantapäivänä.

- ▶ Vastaava työajan pidennys koskee myös vuosi- työajassa olevia opinto-ohjaajia.
- ▶ Sivutoimiselle tuntiopettajalle vastaavaa työtä voidaan määrätä tuntimäärä, joka on ope- tustuntien suhde 16 tuntiin sekä lisäksi suh- teutettuna palvelussuhteen keston.

AMMATTIKORKEAKOULUT JA URHEILUOPISTOT

- ▶ Opettajien vuotuinen työaika on 1.2.2017 jäl- keen 1 624 tuntia, josta sitomatonta työaikaa on 406 tuntia. Vuosityöajan ylityskorvaus säily muuttumattomana.
- ▶ Osa-aikaisille työajan lisäys on suhteessa työ- tunteihin. Osa-aikaisen palkka työajan muu- toksessa ei saa pienentyä. Uusien osa-aikais- ten palkka määritellään täydestä 1 624 tunnin vuosityöajasta.

KANSANOPISTOT

- ▶ Opetusvelvollisuustyöajassa olevissa kan- sanopistoissa opettajan muun työn velvoitet- ta lisätään 24 tunnilla. Muun työn velvoite on näin ollen 339 tuntia lukuvuodessa.
- ▶ Kokonaistyöajassa olevissa kansanopistoissa opettajan vuotuinen työaika lisääntyy 24 tun- nilla 1 600 tunnista 1 624 tuntiin. Samalla sito- mattoman työajan osuus lisääntyy samassa suhteessa 203–406 tuntiin.
- ▶ Työaika tulee sijoittaa kuten ennenkin eli va- paajaksojen määrät ja pituudet säilyvät en- nallaan.

KANSALAI- JA TYÖVÄENOPISTOT

- ▶ Opettajien muun työn velvollisuus lisääntyy 24 tunnilla 374 tuntiin työvuodessa.
- ▶ Yli 16 tuntia opettavalla tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä työnantajan määräämää muuta työtä 24 tuntia vuodessa. Tämä opet- tajan työ on suunnittelu- ja kehittämistyötä, opettajan osaamisen kehittämistä, koulukoh- taista opetuksen suunnittelu- ja arviointityötä tai muuta opettajan työtä, ei opetusta.

MUSIIKKIOPPILAITOKSET

- ▶ Opettajien työajan lisäys kohdennetaan muuhun työhön. Muun työn viikoittainen työaika on 38 tuntia ja tunnin pituus on 60 minuuttia.
- ▶ Päätoimisella tuntiopettajalla on jatkossa velvollisuus tehdä muuta työtä 24 tuntia lukuvuodessa.
- ▶ Alle 16 tuntia opettavalla sivutoimisella tuntiopettajalla vastaavaa työtä voidaan määrätä tuntimäärä, joka on opetustuntien suhde 16 tuntiin sekä lisäksi suhteutettuna palvelusuhteen keston.

KUVATAIDEKOULUT

- ▶ Opettajien muun työn velvollisuus kasvaa 236 tuntiin työvuodessa.
- ▶ Yli 16 tuntia opettaville tuntiopettajille työajan pidentäminen 24 tunnilla kohdistetaan suunnittelu- ja kehittämistyöhön, opettajan osaamisen kehittämiseen, koulukohtaiseen opetuksen suunnitteluun ja arviointityöhön ja muuhun työhön, ei opetukseen. Perustellusta syystä tästä työajasta voidaan määrätä pidettäväksi korkeintaan yksi kokonainen kuuden tunnin lauantaiyöpäivä oppilastyövuoden aikana.

YKSITYISET AMMATILLISET OPPILAITOKSET

- ▶ Yksityisissä ammatillisissa oppilaitoksissa 24 tuntia kohdennetaan suunnittelu- ja kehittämistyöhön. Tämä työaika ei lisää opettajan opetustunteja. Edellä mainitusta työajasta voidaan perustellusta syystä määrätä pidettäväksi korkeintaan yksi kokonainen kuuden tunnin päivä. Jos näin menetellään, kyseinen päivä tulee pitää oppilastyövuoden aikana lauantaipäivänä.
- ▶ Sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitoksissa sekä metsä- ja puutalousoppilaitoksissa opettajan viikoittainen työaika kasvaa puolella tunnilla. Työaika on 36 tuntia 45 minuuttia viikossa.

REHTORIT

- ▶ Rehtorien työaika on tyypillisesti kokonaistyöaika. Rehtorien viikoittaista työaika lisätään puolella tunnilla viikossa.

YKSITYISET AMMATILLISET AIKUISKOULUTUSKESKUKSET

- ▶ 24 tunnin työajan lisäys toteutetaan lisäämällä puoli tuntia viikoittaiseen työaikaan.
- ▶ Vuosilomiin ei tule muutoksia.

YLIOPISTOT JA HARJOITTELUKOULUT

- ▶ Yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstön vuotuinen työaika kasvaa 24 tunnilla (yhteensä 1 624 tuntia). Opetuspainotteisissa tehtävissä työajasta voi olla opetusta enintään 396 tuntia lukuvuodessa. Professoreilla vastaava tuntimäärä voi olla enintään 142 tuntia. Sellaisissa opetustehtävissä, joihin ei sisälly tutkimusta, opetusta voi olla vuotuisesta työajasta 455 tuntia.
- ▶ Yliopistojen alaisten harjoittelukoulujen opettajilla 24 tuntia kohdennetaan suunnittelu- ja kehittämistyöhön, tutkimus, kokeilu ja kehittämistoimintaan tai opettajan osaamisen kehittämiseen.
- ▶ Edellä mainitusta ajasta enintään 12 tuntia voidaan määrätä pidettäväksi erillisinä tilaisuuksina oppilastyöpäivinä. Perustellusta syystä tästä työajasta voidaan määrätä pidettäväksi korkeintaan yksi kokonainen kuuden tunnin päivä. Jos näin menetellään, tulee kyseinen päivä pitää oppilastyövuoden aikana lauantaipäivänä.
- ▶ Toinen 12 tuntia pidetään osana yhteissuunnittelutyöaika, jonka käyttö suunnitellaan vuosittain.
- ▶ Päätoimisen tuntiopettajan lisätyön tuntimäärä määräytyy suhteessa hänen opetustuntiansa määrään.
- ▶ Yli 10 tuntia viikossa opettavilla sivutoimisilla tuntiopettajilla lisätyövelvollisuus on 12 tuntia lukuvuodessa.
- ▶ Opinto-ohjaajien vuosittainen sidottu työaika on 1 238 tuntia.

Apua ongelmatilanteissa

Jos sinulle tulee ongelmia työssäsi, ota ensin yhteyttä
a) lähimpään esimieheen b) yhdistysasioissa OAJ:n yhteysopettajaan

JOS ASIA EI SELVIÄ

Luottamusmies

- ▶ työaika ja palkkaus
- ▶ palvelussuhteen ehdot
- ▶ virkavapaat
- ▶ henkilöstöhallinto ja johtaminen
- ▶ olennaiset muutokset työssä
- ▶ määräaikaosuudet
- ▶ varoitukset
- ▶ irtisanomiset ja lomautukset

Työsuojeluvaltuutettu

- ▶ työturvallisuuden ja -terveyden pelisäännöt
- ▶ työterveyshuollon toimivuus
- ▶ työn kuormittavuus
- ▶ työhyvinvointiin liittyvät kysymykset
- ▶ terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat työn tai työolojen muutokset

OAJ:n paikallisyhdistys (tai muu jäsenyhdistys)

- ▶ kasvatuksen ja koulutuksen resurssit
- ▶ paikalliset koulutusasiat
- ▶ aloitteet OAJ:n toiminnan kehittämiseksi
- ▶ yhdistystoiminta
- ▶ jäsenasiat
- ▶ järjestäjäverkkoa koskevat asiat
- ▶ koulujen lakkautukset

Yhteysopettaja Nimi _____ Puh. _____ @ _____	Luottamusmies Nimi _____ Puh. _____ @ _____	Pääluottamusmies Nimi _____ Puh. _____ @ _____
Opetus- tai kasvatushenkilöstön työsuojeluvaltuutettu Nimi _____ Puh. _____ @ _____	OAJ:n paikallisyhdistyksen tai paikallisen oman yhdistyksen puheenjohtaja Nimi _____ Puh. _____ @ _____	Oman yhdistyksesi kotisivujen osoite: @ _____

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Puhelin: 020 748 9600 (vaihe)

Tarkista poikkeavat aukiolo- ja puhelinpalveluajat OAJ:n verkkosivuilta oaj.fi > Yhteystiedot ja yhdistykset.

Jäsenrekisteri

020 748 9790 jäsenasiat

020 748 9781 maksuasiat

020 748 9791 medlemsbetjäning på svenska

Puhelinpalveluaika ma–to klo 9–14, mån–tors 9–14

oaj.fi/omattiedot

Edunvalvontaosaston puhelinpalvelu:

- ▶ Palvelussuhteen ehdot 020 748 9780, ma klo 10–11 ja 14–16, ti–to klo 9–11 ja klo 14–16, pe klo 9–11 ja klo 14–15.
- ▶ Vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen käyttö ja oikeudellinen neuvonta 020 748 9788 arkisin klo 10–11 ja 14–15.

- ▶ Koulutuspolitiikan erityisasiantuntijat toimiston aukioloaikoina 020 748 9600 (vaihe) tai suorat numerot OAJ:n nettisivuilta.

- ▶ Kesäaikana puhelinpalvelua on vain aamupäivisin.

Sähköposti

oaj@oaj.fi

jasenrekisteri@oaj.fi

opettaja@oaj.fi

OAJ:n aluetoimistot

- ▶ neuvovat jäsenyys- ja jäsenmaksuasioissa
- ▶ opastavat jäseneduissa
- ▶ auttavat edunvalvonta-asioissa oikean henkilön puheille
- ▶ tiedottavat alueen koulutuksista ja tapahtumista.

LASTENTARHANOPETTAJAT (Yksityinen sosiaalipalveluala)

- ▶ 24 tunnin vuotuinen työajan lisäys toteutetaan siten, että viikkotyöaika pidennetään 30 minuutilla.
- ▶ Viikoittainen ylityöraja nousee 30 minuutilla.
- ▶ Lastentarhanopettajien työaika koskeviin erityismääräyksiin ei tullut muita muutoksia.

YKSITYINEN OPETUSALA (Avaintyöntajat) HUOM! Lomarahaleikkaus ei koske yksityistä sektoria.

AVAINTan opetushenkilöstön työehtosopimuksessa työajan pidennys toteutetaan pääosin kohdentamalla 24 tuntia suunnittelu-, kehittämis- ja muuhun työhön, ei opetukseen. Tuntiopettajilla ja osa-aikaisilla vuotuinen työajan lisäys vaihtelee työajan määrän suhteessa kokoaikatyöhön. Määräaikaisilla siihen vaikuttaa työsuhteen kesto.

LASTENTARHANOPETTAJAT (AVAINTA)

- ▶ 24 tunnin vuotuinen työajan lisäys toteutetaan siten, että viikkotyöaika pidennetään 30 minuutilla.
- ▶ Viikoittainen ylityöraja nousee 30 minuutilla.
- ▶ Lastentarhanopettajien työaika koskeviin erityismääräyksiin ei tullut muita muutoksia.

AMMATILLINEN PERUSASTE

- ▶ Opetusvelvollisuustyöajassa olevilla opettajilla työajan pidentäminen toteutetaan lisäämällä 24 tuntia vuotuista suunnittelutyöaika.
- ▶ Opettajille, jotka ovat kokonaistyöajassa, lisätään puoli tuntia viikossa työaika, joka kohdistetaan muuhun kuin opetustyöhön (yhteensä 24 tuntia).
- ▶ Vuotuinen työpäivien määrä ei muutu.
- ▶ Sivutoimisille tuntiopettajille on omat erityismääräyksensä.

AIKUISKOULUTUS

- ▶ 24 tunnin työajan lisäys toteutetaan kaikissa aikuiskoulutuskeskuksissa lisäämällä puoli tuntia viikoittaiseen työaikaan (38 h 15 min → 38 h 45 min).
- ▶ Osa-aikaisen opettajan viikkotyöaika on 16–38 h 45 min.
- ▶ Vuosilomiin ei tule muutoksia.

AMMATTIKORKEAKOULUT

- ▶ Ammattikorkeakoulut noudattavat vuosityöaika. Vuosityöaika kasvaa 24 tunnilla eli 1 600 h → 1 624 h.
- ▶ Ajasta ja paikasta riippumattoman työajan määrä kasvaa kuusi tuntia, paitsi tekniikan koulutusosalalla, jolla se kasvaa yhdeksän tuntia. Vuosityöajan käyttäminen eri työtehtäviin on suunniteltava ennen lukuvuoden alkua. Vuosityöajan ylittävä lisätyö korvataan kuten aikaisemminkin.
- ▶ Vuotuisten työpäivien määrä ei muutu.

VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS

- ▶ 24 tunnin vuotuinen työajan lisäys kohdennetaan muuhun kuin opetustyöhön.
- ▶ Tuntiopettajilla on omat erityismääräyksensä.
- ▶ Vuotuisten työpäivien määrä ei muutu.

VALTION OPPILAITOKSET

HUOM! Kaikilta valtion työntekijöiltä lomarahasta leikataan määräaikaisesti 30 prosenttia vuosina 2017, 2018 ja 2019.

PERUSKOULUT JA LUKIOT

Valtion yleissivistävissä oppilaitoksissa työaika lisätään 24 tunnilla kuten kunnan vastaavissa oppilaitoksissa (ks. tämän esitteen sivu 3).

REHTORIT

- ▶ Rehtorien työaika on tyypillisesti kokonaistyöaika, viikoittaista työaika lisätään puolella tunnilla viikossa.